

สสค.สาร

ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เมษายน ๒๕๖๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ISSN 1513-3591

บอกด้วย

เริ่มต้น ปีที่ ๒๕ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เมษายน ๒๕๖๐ สลก.สาร ขอแนะนำ ภาพประวัติศาสตร์ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก่ปวงชนชาวไทยในพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บทความพิเศษเกี่ยวกับองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ “ทรงงานสานต่อสร้างสุขปวงประชา” เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสวันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒ เมษายน ๒๕๖๐

เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ นายธีระพงษ์ วงศ์วิลาส รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี สลก.สาร ฉบับนี้จึงขอแนะนำนโยบายของเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีคนใหม่ในการปฏิบัติราชการของ สลก. เพื่อสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของคณะกรรมการรัฐมนตรีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีบทความที่น่าสนใจจะเป็นประโยชน์แก่ท่านผู้อ่าน เช่น บทความเรื่อง แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย การวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทาง การปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ และการเสนอเรื่องแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงและ กรรมการต่อคณะรัฐมนตรีที่ขอด้วยกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล ซึ่งท่านสามารถติดตาม รายละเอียดได้ภายในเล่ม

สารบัญ

๓ ____ พระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

๕ ____ บทความพิเศษ : องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ
“ทรงงานสานต่อสร้างสุขปวงประชา”

๙ ____ นโยบายของเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ในการปฏิบัติราชการของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

๑๓ ____ มติคณะรัฐมนตรีที่สำคัญ

๑๕ ____ ภาพรวมวันหยุดประจำปี ๒๕๖๐

๑๕ ____ แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบัญญัติ
มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒๐ ____ เรื่องสำคัญที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๒๓ ____ บทความพิเศษ : การวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ
คณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

๓๔ ____ ไปไหนไปกัน

๓๕ ____ บทความพิเศษ : การเสนอเรื่องแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงและ
คณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีที่ขอด้วยกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล

๔๔ ____ แสงส่องปัญญา

บทความ/ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏใน “สลก.สาร” เป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

กองบรรณาธิการ	
ที่ปรึกษา	ธีระพงษ์ วงศ์วิลาส เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี, สมโภชน์ ราชแพทยาคม รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี, ชนิตา อังผาสุข รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี, ณัฐกัญญา อนันตศิลป์ รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
บรรณาธิการ	อรรณพ เวชชาชีวะ รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี
ผู้ช่วยบรรณาธิการ	จิตตา กิตติเสถียรธนัท, ทวีวัฒน์ อัครพลวงศ์, ประธาน ผุดผ่อง, ปราณี สาสนธรรมบท, วรณวิมล สีนุช, สมศรี นาคจำรัสศรี
ฝ่ายประสานงาน	กานต์พิชชา ปิ่นแก้ว
ฝ่ายพิสูจน์อักษร	ดารารัตน์ อินทโสภะ, สมศรี นาคจำรัสศรี
ฝ่ายจัดงานศิลป์	เชมจิรา ชันแก้ว, ธัญมน สีนสำอาง
ฝ่ายประชาสัมพันธ์	วัลภา สุขผล
ฝ่ายจัดการทั่วไป	เชมจิรา ชันแก้ว, ดวงกมล แสงสุวรรณ, ธัญมน สีนสำอาง, รัชฎาญจน์ วงศ์แว, สมภพ กลิ่นหอม
พิมพ์ที่	สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา ถนนสามเสน กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๔๓-๐๖๑๑-๓

พระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้กำหนดการพระราชพิธีประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม พระราชวังดุสิต เวลา ๑๕.๐๐ น. เสด็จออก ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม ทรงยืนหน้าพระราชอาสน์ หน้าพระที่นั่งพุดตานกาญจจินสหาสน์ ภายใต้ฉัตรพญาลงเศวตฉัตร พระบรมวงศานุวงศ์ องคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูต สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประธานศาลฎีกา ประธานองค์กรอิสระ ข้าราชการฝ่ายทหารและพลเรือน เฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทตามตำแหน่งเป็นมหาสมาคม ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ราชเลขาการในพระองค์สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เจริญรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย เมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วพระราชทานแก่นายกรัฐมนตรี จากนั้นเจ้าพนักงานอาลักษณ์ กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ประทับพระราชลัญจกรแล้วเชิญไปประดิษฐานบนพานทองที่เสาบัวหน้ามหาสมาคม และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้อาลักษณ์ กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี อ่านกระแสพระราชปรารภประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ เมื่ออ่านจบแล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับ การแต่งกาย เครื่องแบบเต็มยศ ไว้ทุกข์ สายสะพายนพรัตนราชวราภรณ์ หรือสายสะพายชั้นสูงสุด

บทความพิเศษ : องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ
ทรงงานสานต่อสร้างสุขปวงประชา

“ฉันเดินตามรอยเท้าอันรวดเร็วของพ่อโดยไม่หยุด
ผ่านเข้าไปในป่าใหญ่ นากลับ ทิเบต แม้ไปโดยไม่มีที่สิ้นสุด มีดและกว้าง
มีต้นไม้ใหญ่เหมือนหอคอยที่เข้มแข็ง
พ่อจ๋า... ลูกหิวจะตายและเหนื่อยด้วย
ดูซิจะ... เลือดไหลออกมาจากเท้าทั้งสองที่บาดเจ็บของลูก

ลูกกลัวงู เสือ และหมาป่า
พ่อจ๋า... เราจะถึงจุดหมายปลายทางใหม่..?
ลูกเอ๋ย... ในโลกนี้ไม่มีที่ไหนดอกที่มีความรื่นรมย์ และความสบายสำหรับเจ้า
ทางของเรามีได้ไปด้วยดอกไม้สวย ๆ
จงไปเถิด แม้มันจะเป็นสิ่งบีบคั้นหัวใจเจ้า
พ่อเห็นแล้วว่า หนามตำเนื้ออ่อน ๆ ของเจ้า
เลือดของเจ้า เปรียบดังทับทิมบนใบหญ้าไกลน้ำ
น้ำตาของเจ้าที่ไหลต้องพุ่มไม้สีเขียว
เปรียบดังเพชรบนมรกตที่แสดงความงดงามเต็มที่
เพื่อมนุษยชาติ จงอย่าละความกล้า
เมื่อเผชิญกับความทุกข์ ให้อดทนและสุขุม
และจงมีความสุขที่ได้ยึดอุดมการณ์ที่มีค่า
ไปเถิด... ถ้าเจ้าต้องการ... เดินตามรอยเท้าพ่อ”

พระราชนิพนธ์ “เดินตามรอยเท้าพ่อ”
ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

พระปรีชาและพระจริยวัตรอันงดงาม ในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ประชาชนชาวไทยมาช้านาน ทรงเป็นแบบอย่างดีเยี่ยมในทุกด้าน ทั้งความใฝ่รู้ใฝ่เรียน คุณธรรม จริยธรรม พระวิริยอุตสาหะในการทรงงาน ตลอดจนพระปณิธานแน่วแน่ในการช่วยแบ่งเบาพระราชภารกิจอันหนักของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ สมกับที่ทรงได้รับการยกย่องเป็น “เจ้าฟ้าหญิงแห่งปวงชนชาวไทย” ผู้เป็นที่รักยิ่งของคนไทยทั่วประเทศ

ความเป็น “เจ้าฟ้านักพัฒนา” ได้รับการปลูกฝังจากการทรงดำเนินตามรอยเบื้องพระยุคลบาทพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ในการช่วยเหลือพัฒนาความเป็นอยู่ของราษฎรทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ โดยทรงถือเป็นหน้าที่สำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่จะต้องบำบัดทุกข์บำรุงสุขเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น

...สิ่งที่ฉันทำเพื่อตนเองมีอยู่ ๒ อย่างคือ
กินกับเรียนหนังสือ นอกนั้นทำเพื่อผู้อื่นหมดเลย...

พระราชดำรัสสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในการทรงงานเพื่อพัฒนาประเทศ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จะทรงยึดแนวทางการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เป็นหลัก คือ **เน้นความเรียบง่าย และสอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม** จากการที่ได้ติดตามเสด็จไปทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานในทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ทำให้ทรงรับทราบถึงสภาพปัญหาอย่างแท้จริง และได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งหากเรื่องใดที่พระองค์ไม่ทรงทราบ ก็จะทรงสอบถามกับผู้ที่อยู่ในพื้นที่จริง หรือกับนักวิชาการที่มีความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ รวมถึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ทำการทดลองในโครงการ

ส่วนพระองค์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและช่วยเหลือให้ราษฎรมีความเป็นอยู่ดีขึ้นเฉกเช่นเดียวกับแนวทางการทรงงานพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

ครั้งทรงพระเยาว์ ทรงจำได้ว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ จะทรงจัด “ทีมพัฒนา” ออกไปเยี่ยมราษฎร มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ มีการไปสำรวจความเป็นอยู่ของราษฎร โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ จะทรงบันทึกเรื่องโน้นเรื่องนี้ที่ทรงนึกขึ้นได้ว่าควรทำตามข้อสังเกตในสถานที่เสด็จพระราชดำเนินใน “สมุดทอดพระเนตร” แม้ภายหลังมีข้าราชการบริพารรับผิดชอบจดไปแต่ละแผนก พระองค์ก็ยังทรงจดของพระองค์เองอยู่ สุดท้ายทรงให้บันทึกข้อมูลไว้ในคอมพิวเตอร์ด้วย ซึ่งสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงรับพระราชภาระในการสานต่องานพัฒนาจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ มาโดยตลอด ในการเสด็จฯ ไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทรงมีความสนพระราชหฤทัยเรียนรู้ ทรงจดบันทึกมาอย่างต่อเนื่อง ทรงจดจำและสั่งสมประสบการณ์ ทำให้ทรงมีคลังข้อมูลมากมาย ทรงนำความรู้ที่ได้จากการเสด็จพระราชดำเนินไปในพื้นที่ต่าง ๆ มาใช้ในการสานต่องานพัฒนาที่เข้าถึงแก่นแท้ของความต้องการ

ของประชาชน ทั้งด้านการศึกษา การพัฒนาอาชีพ สิ่งแวดล้อมและสังคม อันนำไปสู่โครงการตามพระราชดำรินในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กว่า ๘๐๐ โครงการ ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ ยังพระราชทานพระราชดำริไว้ว่า “...ข้าพเจ้า ได้ยึดหลักการดำเนินงาน ซึ่งได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตามเสด็จ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙” ดังนี้

๑. การพึ่งพาตนเอง โดยเน้นให้ทุกคนได้ช่วยเหลือตนเองก่อน เป็นอันดับแรก เช่น การให้เมล็ดพันธุ์พืชผัก พันธุ์สัตว์ เพื่อผลิตอาหาร ไว้บริโภคเอง แทนที่จะให้อาหารโดยตรง สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ต่อไป เป็นต้น

๒. การมีส่วนร่วม เน้นให้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์จากการทำโครงการ ได้มีส่วนในการช่วยคิดช่วยทำ อาทิ การที่ผู้ปกครองและเด็กต้องร่วมกัน วางแผนและทำการผลิตทางการเกษตร จัดเวรในการประกอบอาหารกลางวัน ซึ่งมีผลทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ได้เรียนรู้และเข้าใจ ในกิจกรรมที่ทำ

๓. การพัฒนาแบบองค์รวมโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการพัฒนาในทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน นอกจากนี้ กลุ่มเป้าหมาย จะต้องได้รับความรู้จากกิจกรรมที่ทำ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ ใช้ในการดำรงชีวิตต่อไป อาทิ โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนอาหาร มีการดำเนินกิจกรรมให้ความรู้ ด้านเกษตรกรรมและกลุ่มเป้าหมายได้ปฏิบัติจริง ทั้งการปลูกและประกอบ อาหาร

๔. การพัฒนาระบบประสานงานความร่วมมือจากทุกส่วน ในการช่วยเหลือจากภาครัฐบาลและภาคเอกชนทั้งในและต่างประเทศ มีการจัดทำแผนงานหลักของโครงการทุก ๆ ระยะ ๖ ปี เพื่อให้ทุกส่วน ที่เกี่ยวข้องได้ใช้เป็นแนวทางทำงานต่าง ๆ มีความก้าวหน้าอย่างมี ประสิทธิภาพ

๕. การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้และประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน โดยมีการอบรมการประชุมสัมมนา การศึกษาดูงาน เพื่อให้ความรู้และเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ปฏิบัติงาน โครงการเป็นประจำ รวมทั้งมีการประเมินและรายงานผลการดำเนินงาน เป็นระยะ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงความก้าวหน้าของโครงการ และสามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานได้

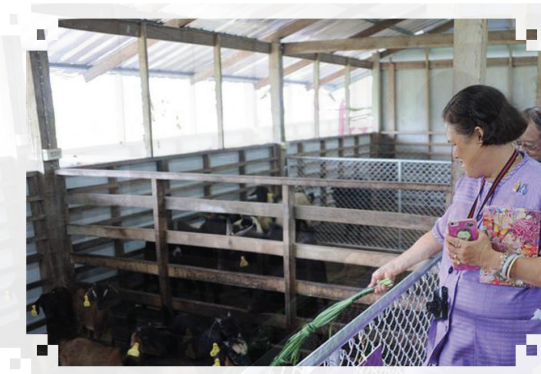
๖. การยึดหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น กิจกรรมการพัฒนาต่าง ๆ จะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้

จากการที่เสด็จพระราชดำเนินไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ทำให้ทรงได้เรียนรู้กระบวนการพัฒนาที่นำไปสู่ความก้าวหน้าหรือความเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นและนำมาซึ่งข้อคิดบางประการคือ การพัฒนาที่ไม่สมดุลและไม่ยั่งยืน อาจจะก่อปัญหามากกว่าการแก้ปัญหา เช่น การเพาะปลูกใช้ปุ๋ยและยาฆ่าแมลงที่เป็นพิษจำนวนมากเกินพอดี เป็นอันตรายต่อสุขภาพของทั้งคนและสัตว์ในพื้นที่บริเวณนั้น อาจจะทำให้ดินเสียเพาะปลูกไม่ได้มากเท่าเดิม การพัฒนาจึงต้องรักษาสมดุลกับการอนุรักษ์ เช่น ในการสร้างเขื่อนกักเก็บน้ำต้องดูว่าจะเสียทรัพยากรอื่น ๆ ที่ควรรักษาไว้หรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

จุดเริ่มต้น “โครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” มาจากการที่ได้ทอดพระเนตรสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร ในโอกาสที่โดยเสด็จ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ไปทรงเยี่ยมราษฎรในทุกภาคของประเทศไทย สิ่งที่ทรงสังเกตเห็นก็คือความยากจน เด็ก ๆ เจ็บป่วย ขาดอาหาร ไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือ

ดังนั้น จึงพระราชทานแนวพระราชดำริให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปดำเนินงาน โดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่มีความรู้ความชำนาญ จัดทำเป็นโครงการต่าง ๆ ที่นำแนวพระราชดำริไปสู่การปฏิบัติจริง ซึ่งมีหลักการสำคัญในสองแนวทาง คือ แนวทางการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนทุกข์ยากเฉพาะหน้าที่ราษฎรกำลังประสบอยู่ และแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ที่มุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาจนสามารถพึ่งตนเองได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสานต่อพระราชปณิธานในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ ในโครงการพัฒนาด้านต่าง ๆ และโครงการที่เกิดจากพระองค์เองมาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริแล้วกว่า ๕๒๘ โครงการ (กันยายน ๒๕๕๗) ในภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ โดยจะเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรพื้นที่ต่าง ๆ ด้วยพระองค์เอง เมื่อมีพระราชดำริในการพัฒนาแล้ว จะทรงติดตามและให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงจะทรงติดตามพระราชกิจอันเกี่ยวกับการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร และโครงการพัฒนาเพื่อสงเคราะห์พสกนิกรในโครงการส่วนพระองค์อันเป็นการทรงงานที่ล้วนแล้วแต่มุ่งประโยชน์เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนชาวไทยทั้งสิ้น

เป็นที่ประจักษ์ชัดแก่พสกนิกรทั่วประเทศมาโดยตลอดว่า ทรงสนพระทัยและทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจหลากหลาย มีขอบข่ายพัฒนาครบทุกด้าน นับตั้งแต่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยากไร้ให้มีการส่งเสริมการศึกษา ในทุกระดับ และการมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงมีภาวะโภชนาการที่ดี พร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศ การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทรงนำเทคโนโลยีอย่างง่ายด้วยธรรมชาติแก้ไขธรรมชาติ จากแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร มาใช้ในการดำเนินโครงการฯ และยังทรงอนุรักษ์ศิลป วัฒนธรรมไทยทุกแขนง ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้คงคุณค่าและยังสืบสานต่อ อีกทั้งยังทรงริเริ่มโครงการต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม และทรงดูแลติดตาม ความคืบหน้าอย่างใกล้ชิด จนได้รับการยกย่องจากหลายองค์การระดับ นานาชาติให้ทรงเป็นผู้นำผู้รู้จริงจากการปฏิบัติในการพัฒนาการศึกษา ให้ถ้วนทั่วแก่ทุกกลุ่มชนในถิ่นทุรกันดารและผู้ด้อยโอกาส สอดคล้องกับ เป้าหมายขององค์การยูเนสโกที่รณรงค์เรื่องการศึกษาเพื่อทุกคน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเป็นสมเด็จพระ เจ้าฟ้าที่ทรงงานหนัก แม้จะต้องตรากตรำพระวรกายเพียงใด ก็ไม่เคยปรากฏเลยสักครั้งที่จะแลเห็นความท้อแท้จากพระองค์ จึงทรงได้รับ การยกย่องจากนานาชาติ ตลอดจนประชาชนคนไทยโดยทั่วไปว่า ทรงเป็นเจ้าฟ้านักพัฒนาและทรงสานต่องานพัฒนาจากพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้า สิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ และสมเด็จพระศรีนครินทราบ รมราชชนนี ให้บังเกิดความยั่งยืนสืบไป อันสะท้อนให้เห็นถึง พระปรีชาสามารถและพระอัจฉริยภาพในการประกอบพระราชกรณียกิจ เพื่อประชาชนและประเทศชาติ

ทรงเป็นที่รักและสถิตเป็นมิ่งขวัญอยู่ในหัวใจของไทยทั้งปวง 📖

แนวนโยบายของเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ในการปฏิบัติราชการของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี*

เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธสี รองเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ได้รับพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี และต่อมาเมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้มอบแนวนโยบายในการปฏิบัติราชการ ของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี (สลค.) ในอนาคต ให้แก่บุคลากร สลค. สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

บทบาทของสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

สลค. มีภารกิจหลักในการสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของ คณะรัฐมนตรีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีภารกิจในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น ภารกิจการประสานราชการในพระองค์ หน่วยงานของรัฐ รัฐสภา และการให้บริการประชาชน ที่ผ่านมา สลค. ได้มีการปรับบทบาท การทำงานเพื่อตอบสนองการทำงานของคณะรัฐมนตรีอยู่เสมอ โดยอยู่บนพื้นฐาน ของความถูกต้องแม่นยำตามกฎหมาย ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรี ที่เกี่ยวข้อง

* เรียบเรียงจากการประชุมชี้แจงแนวนโยบายของเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีและการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของ สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ระหว่างวันที่ ๑๘-๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ อำเภอบางพลี จังหวัดนครราชสีมา

อย่างไรก็ตาม ในระยะต่อจากนี้เป็นต้นไป รัฐบาลภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญแก่การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดิน ตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง โดยเรียกย่อ ๆ ว่า ป.ย.ป. ขึ้น เพื่อเป็นกลไกในการเร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการด้านการบริหารราชการแผ่นดิน การปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง ดังนั้น ในโอกาสนี้ สลค. ในฐานะหน่วยงานหลัก ซึ่งมีหน้าที่สนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สลค. จะต้องมีการปรับบทบาทครั้งสำคัญเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองต่อการกิจ ป.ย.ป. รวมทั้ง การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และประเทศไทย ๔.๐ ตามแนวนโยบายของ นายกรัฐมนตรีด้วย โดยกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานภายใน สลค. คือ บุคลากร ระบบงาน และแผนงานต่าง ๆ ที่จะต้องพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

ทั้งนี้ จากกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ซึ่งประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์นั้น ในบทบาท ของ สลค. จะมีจุดเน้นในการสนับสนุนการขับเคลื่อนในยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการ ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่ง สลค. จะมีการทบทวนยุทธศาสตร์ของ สลค. ให้สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นด้วย

การพัฒนาสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในระยะต่อไป

สลค. ได้มีการจัดทำแผนงานในการกิจหลักของหน่วยงานระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ตามแนวนโยบายของนายกรัฐมนตรี โดยแผนงานดังกล่าว มีกรอบการดำเนินงาน ๒ แผนงานหลัก คือ (๑) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและประเทศไทย ๔.๐ และ (๒) การสร้างและพัฒนาบุคลากร สลค. ให้เป็น Intelligence Agent ดังนั้น ในระยะต่อจากนี้เป็นต้นไป สลค. จะขับเคลื่อนการทำงาน ภายใต้แผนงานดังกล่าว ผ่านความเป็นอันหนึ่งอันเดียว และร่วมมือที่ดีของบุคลากรในสังกัด

เทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีข้อมูลครบถ้วน และง่ายต่อการใช้งานจะเป็น เครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การทำงานของเจ้าหน้าที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สลค. จะมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลให้มีข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ง่ายต่อการใช้งาน และเป็นไปในแนวทางหรือระบบเดียวกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบงานที่ใช้ภายใน สลค. และ ให้บริการประชาชน เช่น ระบบสืบค้นข้อมูลมติคณะรัฐมนตรี ระบบราชกิจจานุเบกษา และระบบฐาน ข้อมูลทะเบียนฐานันดร เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการกิจของ สลค. ในการสนับสนุนการบริหาร ราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรี การให้บริการแก่ส่วนราชการและประชาชนทั่วไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ในการปฏิบัติราชการของ สลค. ซึ่งต้องอาศัยบุคลากรที่มีศักยภาพ มีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอ ควบคู่ไปกับการที่ สลค. จะจัดให้มีการพัฒนาบุคลากรเช่นกัน ทั้งนี้ ในการพัฒนาบุคลากร สลค. จะเน้นการพัฒนาและใช้องค์ความรู้ควบคู่กับการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน โดยเฉพาะ การกิจการวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีที่มีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จำเป็นต้องใช้ องค์ความรู้ที่มีความหลากหลายและเป็นสหวิทยามากขึ้น ในส่วนภารกิจการติดตามผลการดำเนินการ ตามมติคณะรัฐมนตรีจำเป็นต้องมีการปรับกระบวนการทำงานเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการ ของคณะรัฐมนตรีที่ต้องการผลักดันการติดตามผลการดำเนินงานที่สำคัญของรัฐบาลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนต่อไป ทั้งนี้ จะมีการพัฒนาบุคลากร สลค. ให้เป็นกำลังคนคุณภาพที่ ให้ความสำคัญแก่การรักษาคุณภาพของบุคลากร สลค. อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการเรียนรู้และพัฒนาคน

สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทั้งจากการศึกษาหาความรู้โดยตรงและการเรียนรู้จากประสบการณ์ในการทำงาน ดังนั้น การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้บุคลากรสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการงานต่าง ๆ ของ สลค. ได้หลากหลายมากขึ้น เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันต่อไป

นอกจากนี้ ในส่วนของการบริหารงานภายในหรืองานสนับสนุนภารกิจหลักของ สลค. ก็มีสำคัญอย่างยิ่งที่จะเสริมให้การกิจหลักของ สลค. เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ เช่น การจัดการประชุมคณะรัฐมนตรีจะต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงทั้งในเรื่องของการอำนวยความสะดวกภายในห้องประชุมคณะรัฐมนตรี การดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบโสตทัศนูปกรณ์ และระบบไฟฟ้าระหว่างการประชุม เพื่อให้การจัดประชุมคณะรัฐมนตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทุกส่วนของ สลค. ล้วนเป็นองค์ประกอบที่จะต้องขับเคลื่อนไปข้างหน้าพร้อม ๆ กัน ด้วยระบบงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยความร่วมมือที่ดีของบุคลากร และด้วยการบริหารงานของผู้บริหารในระดับต่าง ๆ ซึ่งจะต้องดูแลเอาใจใส่ทั้งผลสัมฤทธิ์ของงานเบื้องต้นและงานเบื้องหลัง การทำงานของบุคลากรในสังกัด และสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของบุคลากร เพื่อรักษาคณที่มีคุณภาพให้อยู่ในองค์กร อันจะส่งผลให้ สลค. เป็นหน่วยงานที่สามารถดำเนินภารกิจในการสนับสนุนการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นมืออาชีพ เป็นที่ยอมรับของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการอื่น และประชาชนได้ในที่สุด 📖

นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัธ

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

วัน เดือน ปีเกิด

๔ กันยายน ๒๕๐๗

การศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.) รุ่นที่ ๕๗

ประวัติการทำงาน

๒๕๕๘ รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๒๕๕๗ ที่ปรึกษาประจำสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
๒๕๕๖ ผู้อำนวยการสำนักวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
๒๕๕๒ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
๒๕๕๑ ผู้อำนวยการกองการประชุมคณะรัฐมนตรี

การดำรงตำแหน่ง
กรรมการอื่น ๆ

๒๕๕๙-ปัจจุบัน กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นสูงสุดที่ได้รับ

๒๕๕๘ มหาวชิรมงกุฎ (ม.ว.ม.)
๒๕๕๕ ประถมาภรณ์ช้างเผือก (ป.ช.)

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ลงมติว่า

๑. รับทราบประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดวันสำคัญของชาติไทย ที่กำหนดว่า วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันสำคัญของชาติไทย ดังนี้

๑.๑ เป็นวันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๑.๒ เป็นวันชาติ

๑.๓ เป็นวันพ่อแห่งชาติ

๒. เห็นชอบให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันหยุดราชการ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๘/ว ๗๗ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง

การกำหนดให้วันที่ ๕ ธันวาคมของทุกปี เป็นวันหยุดราชการ

เรื่อง

การพิจารณากำหนดวันหยุดราชการประจำปีเพิ่ม

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการพิจารณากำหนดวันหยุดราชการประจำปีเพิ่มแล้ว ลงมติเห็นชอบกำหนดวันหยุดราชการประจำปีเพิ่ม ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ ดังนี้

๑. กำหนดให้มีวันหยุดราชการประจำปี อีก ๒ วัน ในวันที่ ๒๘ กรกฎาคม เนื่องจากเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร และวันที่ ๑๓ ตุลาคม เนื่องจากเป็นวันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

๒. ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๐ [เรื่อง ประกาศกำหนดเวลาทำงานและวันหยุดราชการ (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๐๐] ในส่วนที่กำหนดให้วันที่ ๕ พฤษภาคมของทุกปีเป็นวันหยุดราชการ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สดุ ที่ นร ๐๕๐๗/ว ๑๗๘ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๐

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๑. รับทราบเกี่ยวกับการจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยสรุป ดังนี้

๑.๑ หมายกำหนดการพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน ๕ วัน ระหว่างวันที่ ๒๕-๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ (การพระราชกุศลออกพระเมรุมาศ เชิญพระบรมศพไปพระเมรุมาศ ถวายพระเพลิงพระบรมศพ เก็บพระบรมอัฐิ พระราชกุศลพระบรมอัฐิ เลี้ยงพระ เชิญพระโกศพระบรมอัฐิขึ้นประดิษฐานพระวิมาน และบรรจุพระบรมราชสรีรางคาร)

๑.๒ การจัดทำภาพประดับซุ้มถวายดอกไม้จันทน์ของประชาชนเป็นภาพพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พร้อมภาพพระบรมโกศ

๑.๓ การจัดนิทรรศการภายหลังงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จำนวน ๓๐ วัน ระหว่างวันที่ ๑-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยกระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน

๒. เห็นชอบการกำหนดให้วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นวันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นวันหยุดราชการ

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๖๐ ลงมติรับทราบและเห็นชอบตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ค่วนที่สดุ ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๒๐๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๐

เรื่อง

การจัดงานพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ภาพรวมวันหยุดประจำปี ๒๕๖๐

มกราคม

วันขึ้นปีใหม่

วันหยุดราชการที่กำหนดเพิ่ม
เป็นกรณีพิเศษ (วันปีใหม่)
(มติ ครม. ๒๒ พ.ย. ๕๙)

กุมภาพันธ์

วันมาฆบูชา

เมษายน

วันพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
มหาราชและวันที่ระลึกมหาจักรีบรมราชวงศ์

๑๓ - ๑๕ วันสงกรานต์

พฤษภาคม

วันวิสาขบูชา

วันรัฐพิธีพีชมงคล
จรดพระนังคัลแรกนาขวัญ

กรกฎาคม

วันอาสาฬหบูชา

วันเข้าพรรษา

วันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว มหาวชิราลงกรณ
บดินทรเทพยวรางกูร
(มติ ครม. ๑๑ เม.ย. ๖๐)

สิงหาคม

วันเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ
ในรัชกาลที่ ๙

ตุลาคม

วันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
บรมนาถบพิตร
(มติ ครม. ๑๑ เม.ย. ๖๐)

วันปิยมหาราช

วันพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทร
มหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร
(มติ ครม. ๒๕ เม.ย. ๖๐)

ธันวาคม

วันคล้ายวันเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล
อดุลยเดช บรมนาถบพิตร
(มติ ครม. ๗ ก.พ. ๖๐)

วันรัฐธรรมนูญ

วันสิ้นปี

แนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมาย

ตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

โดยที่เป็นการสมควรกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย การตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย และแนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมาย รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบหรือแนวทางการดำเนินการในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ส่วนที่ ๑

หลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

ในการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

๑.๑ ในกรณีที่กฎหมายที่มีอยู่ขัดหรือแย้งต่อหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบมีหน้าที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายนั้นในโอกาสแรก

๑.๒ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดให้รัฐมีหน้าที่ต้องดำเนินการในเรื่องใด ร่างกฎหมายในเรื่องนั้นต้องมีมาตรฐานสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

๑.๓ การร่างกฎหมายที่จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ต้องยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่สิทธิหรือเสรีภาพนั้นได้รับการรับรองไว้โดยชัดแจ้งในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาเงื่อนไขหรือเหตุในการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด โดยพิจารณาประกอบคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุด หรือศาลรัฐธรรมนูญ รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาด้วย

(๒) การร่างกฎหมายต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย

(๓) ร่างกฎหมายต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ใช่บังคับแก่กรณีหนึ่งกรณีใดหรือแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด เป็นการเฉพาะเจาะจง เว้นแต่มีกฎหมายในรูปแบบบางประเภทที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ เช่น กฎหมายเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ โดยระบุเจาะจงอสังหาริมทรัพย์หรือเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเวนคืนตามความจำเป็น หรือกฎหมายโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน

๑.๔ การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับแนวนโยบายแห่งรัฐ

๒. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องและไม่ขัดหรือแย้งกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

การร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นเป้าหมายของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล และต้องคำนึงถึงแนวทางการปฏิรูปประเทศตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ ของรัฐธรรมนูญ และแผนการปฏิรูปประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ

๓. การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหรือพิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑ การร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาต การกำหนดระยะเวลา หรือขั้นตอนในการพิจารณาคำขออนุญาต การดำเนินการต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงหลักการและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๒ การร่างกฎหมายต้องคำนึงถึงหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

๓.๓ หน่วยงานของรัฐต้องยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่ขัดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๕๘

๔. ร่างกฎหมายต้องสอดคล้องกับหลักการตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญ

๔.๑ การจัดให้มีกฎหมาย ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น

๔.๒ ในการเสนอร่างกฎหมายต่อคณะรัฐมนตรี ให้หน่วยงานของรัฐตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ และให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์และเสนอความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการตรากฎหมายเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งด้วยว่ามีความจำเป็นต้องตรากฎหมายฉบับนั้นหรือไม่ และการเสนอร่างกฎหมายกลับไปยังคณะรัฐมนตรี ให้คณะกรรมการกฤษฎีกาซึ่งตรวจพิจารณาร่างกฎหมายดังกล่าวให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นและประโยชน์ที่จะเกิดจากร่างกฎหมายนั้นด้วย

๔.๓ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบอนุญาต ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น เช่น กรณีเพื่อรักษาความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ความปลอดภัยสาธารณะ หรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และในกรณีจำเป็นต้องกำหนดให้มีระบบอนุญาตไว้ในร่างกฎหมาย ให้ยึดหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องระบุวัตถุประสงค์ในการอนุญาตไว้ในการเสนอร่างกฎหมายโดยชัดแจ้ง

(๒) ต้องบัญญัติหลักเกณฑ์และระยะเวลาการอนุญาตหรือไม่อนุญาตไว้ในร่างพระราชบัญญัติให้ชัดเจน และกำหนดกรอบหลักเกณฑ์ในการออกกฎหมายลำดับรองไว้ด้วย

(๓) หน่วยงานของรัฐที่พิจารณาอนุญาตต้องแสดงหลักฐานความพร้อมและศักยภาพที่จะตรวจสอบให้การกระทำนั้นเป็นไปตามที่ได้รับอนุญาตได้อย่างแท้จริง

(๔) ให้กำหนดอายุการได้รับอนุญาตเฉพาะกรณีที่ทำเป็น และในกรณีที่มีการกำหนดอายุการได้รับอนุญาต และการต่ออายุการได้รับอนุญาต ต้องแสดงเหตุผลของการขอต่ออายุการได้รับอนุญาต และต้องมีการตรวจสอบการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตที่ผ่านมาด้วย ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแทนการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕) ให้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการขออนุญาต และการบังคับการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการอนุญาตนั้น

๔.๔ การร่างกฎหมายเพื่อให้มีระบบคณะกรรมการ ให้กระทำได้เพียงเท่าที่จำเป็น กรณีจำเป็นเช่นนั้น เช่น การกำหนดให้มีคณะกรรมการขึ้นเพื่อทำหน้าที่

(๑) วางกฎเกณฑ์ในการกำกับควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

(๒) วินิจฉัยชี้ขาด

(๓) ให้คำปรึกษาทางเทคนิคหรือเป็นเรื่องซึ่งต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านประกอบการตัดสินใจของผู้มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมาย

(๔) พิจารณาหาข้อยุติที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน โดยมีตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ในกรณีที่จำเป็นต้องมีระบบคณะกรรมการ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดขั้นตอนและวิธีการแต่งตั้งคณะกรรมการต้องไม่เป็นการเพิ่มพระราชภาระโดยไม่จำเป็น

(๒) คณะกรรมการซึ่งทำหน้าที่วางกฎเกณฑ์หรือคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาด ต้องไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่อาจจะต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์นั้น หรืออาจเป็นคู่กรณีในเรื่องนั้น และต้องมีการแยกหน้าที่ระหว่างผู้วางกฎเกณฑ์หรือผู้กำกับควบคุมออกจากผู้ปฏิบัติ

(๓) ไม่กำหนดให้นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ เว้นแต่เป็นคณะกรรมการที่กำหนดนโยบายระดับชาติ

(๔) กรรมการโดยตำแหน่งพึงมีตามความจำเป็น และการกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งบางตำแหน่งเป็นกรรมการสมควรพิจารณากำหนดเท่าที่จำเป็น เช่น ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการ ก.พ. เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวมีหน้าที่ต้องให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่เกี่ยวข้องอยู่แล้ว และในกรณีที่มีการกรรมการโดยตำแหน่ง เมื่อคณะกรรมการนั้นมีมติในเรื่องใด มติดังกล่าวย่อมผูกพันองค์กรที่กรรมการโดยตำแหน่งผู้นั้นดำรงตำแหน่งอยู่ด้วย เว้นแต่กรรมการผู้นั้นได้แสดงความไม่เห็นด้วย โดยวิธีการลงคะแนนคัดค้าน หรือบันทึกข้อไม่เห็นด้วยในรายงานการประชุมแล้ว

(๕) การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับความเชี่ยวชาญในเรื่องซึ่งเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการอย่างแท้จริง และห้ามแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีลักษณะการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ ในการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องสอดคล้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนั้นด้วย

๔.๖ การร่างกฎหมายเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐและระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) การใช้ดุลพินิจต้องไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการสำคัญที่รัฐธรรมนูญรับรอง

(๒) การใช้ดุลพินิจต้องสอดคล้องกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

(๓) การใช้ดุลพินิจต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาจปรึกษาหารือหรือรับฟังข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง และต้องเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับผลกระทบให้ข้อมูลและโต้แย้งคัดค้านได้ และต้องแสดงเหตุผลประกอบการใช้ดุลพินิจนั้นไว้ด้วย

(๔) การใช้ดุลพินิจต้องคำนึงถึงหลักความพอสมควรแก่เหตุ และประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับกับประโยชน์ที่เอกชนต้องเสียไป รวมทั้งความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่เอกชน

(๕) เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้อำนาจดุลพินิจต้องไม่มีส่วนได้เสียหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับการใช้อำนาจดุลพินิจนั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน และหากปล่อยให้ล่าช้าจะเกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะหรือสิทธิของบุคคลโดยไม่มีทางแก้ไขได้

(๖) การกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการ ตลอดจนระยะเวลา สำหรับการดำเนินการในส่วนที่เป็นสาระสำคัญ และกรอบการใช้ดุลพินิจต้องชัดเจน สำหรับรายละเอียดที่เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติอาจกำหนดไว้ในกฎหมายลำดับรองได้

(๗) ให้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้ดุลพินิจและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ส่วนที่ ๒

แนวทางการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ในการรับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางดังต่อไปนี้

๑. การจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ

๑.๑ ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพื่อประกอบการจัดทำร่างกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ โดยในการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องรับฟังผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น หรือผ่านเว็บไซต์ www.lawamendment.go.th หรือจะใช้วิธีอื่นใดด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

๑.๒ ในการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด ในการรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น ซึ่งอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) สภาพปัญหาและสาเหตุของปัญหา (๒) ความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหา (๓) หลักการอันเป็นสาระสำคัญของกฎหมายที่จะตราขึ้น และ (๔) ประเด็นที่จะรับฟังความคิดเห็นหรือร่างพระราชบัญญัติที่จะรับฟังความคิดเห็น

๑.๓ เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาการรับฟังความคิดเห็น ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็น โดยในรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) วิธีการในการรับฟังความคิดเห็น (๒) จำนวนครั้ง และระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นแต่ละครั้ง (๓) พื้นที่หรือกลุ่มเป้าหมายในการรับฟังความคิดเห็น (๔) ประเด็นที่มีการแสดงความคิดเห็น (๕) ข้อคัดค้านหรือความเห็นของหน่วยงานและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละประเด็น และ (๖) คำชี้แจงเหตุผลรายประเด็น และ (๗) การนำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย

๑.๔ ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่ได้ปรับปรุง และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และในการส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอร่างกฎหมายที่ได้จัดทำขึ้น ให้เสนอพร้อมรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นด้วย

๑.๕ ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีวิเคราะห์ผลการรับฟังความคิดเห็นที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้วเห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นหรือการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งเรื่องคืนเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอเรื่องดำเนินการเพิ่มเติมโดยให้ระบุการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย และเมื่อดำเนินการเสร็จแล้วให้ส่งเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีต่อไป

๑.๖ ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติส่งร่างกฎหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นและการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายที่หน่วยงานของรัฐได้จัดทำขึ้นมาประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมาย

ในกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำร่างกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ และตรวจสอบการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) แล้วเห็นว่าจำเป็นต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ และเมื่อได้ดำเนินการแล้ว ให้จัดทำรายงานสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมด้วย สำหรับกรณีที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติม สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจดำเนินการดังกล่าวเอง หรือจะขอให้หน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าวเพิ่มเติมก็ได้ เพื่อนำมาประกอบการตรวจพิจารณาร่างกฎหมายต่อไป

๑.๗ ในกรณีที่ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา
ของร่าง และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็น
ในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้วมาพร้อมกับการยืนยันให้ความเห็นชอบร่างกฎหมาย เพื่อให้
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๒. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี
ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๕

๓. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๖ หรือข้อ ๑.๗ สำหรับกรณี
การดำเนินการตามข้อ ๑.๗ หากหน่วยงานของรัฐได้มีหนังสือยืนยันให้ความเห็นชอบร่างกฎหมายแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีหนังสือขอให้หน่วยงานของรัฐที่เสนอร่างกฎหมายดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๗ ได้

๔. การดำเนินการกรณีร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาและอยู่ระหว่าง
การดำเนินการของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ในกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า ร่างกฎหมายที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการ
กฤษฎีกามีการแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาของร่างจนแตกต่างจากร่างที่หน่วยงานของรัฐเสนอ และสมควรแก้ไขการวิเคราะห์ผลกระทบ
ที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายเพิ่มเติมตามประเด็นที่มีการแก้ไข ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องดำเนินการ
ดังกล่าว และให้ส่งคำชี้แจงตามหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (Checklist) ที่ได้ดำเนินการดังกล่าวแล้ว
มายังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการต่อไป

๕. ในกรณีร่างกฎหมายใดมีความจำเป็นเร่งด่วนหรือต้องดำเนินการเป็นการลับหน่วยงานของรัฐเจ้าของเรื่องจะดำเนินการ
รับฟังความคิดเห็นประกอบการจัดทำร่างกฎหมายให้แตกต่างจากแนวทางตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๑ หรือข้อ ๑.๒ ก็ได้ แต่หน่วยงาน
ของรัฐเจ้าของเรื่องต้องแสดงเหตุผลความจำเป็นดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเป็นรายกรณีไป

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ลงมติ

๑. เห็นชอบแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจัดทำขึ้น และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
ต่อไป

๒. เห็นชอบหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ (checklist) ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาปรับปรุงขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการจัดทำและการเสนอร่างกฎหมายตามบทบัญญัติ
มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตามข้อ ๑ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๙ [เรื่อง นโยบาย
การปฏิรูปกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับฝ่ายบริหาร] โดยให้เป็นหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ
ท้ายระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด
ต่อไป (download checklist ได้ที่ www.soc.go.th)

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว ๑๖๑ ลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐

ราชกิจจานุเบกษา

รัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อเป็นการปรับปรุงมาตรการและเครื่องมือส่งเสริมการลงทุนให้มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อที่จะสามารถดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น ซึ่งจะผลักดันให้ประเทศไทยสามารถก้าวพ้นจากประเทศที่มีรายได้ระดับปานกลางได้

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๙ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อกำหนดให้มีคณะกรรมการราชทัณฑ์ กำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารงานราชทัณฑ์และปรับปรุงกฎหมายให้สามารถแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และพัฒนาพฤติกรรมของผู้ต้องขัง กับทั้งเป็นเครื่องมือในการแก้ไข ปัญหาอื่นในการบริหารจัดการกระบวนการของกรมราชทัณฑ์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๑ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อให้การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐมีกรอบการปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งนำไปใช้เป็นหลักปฏิบัติ โดยมุ่งเน้น การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณชนให้มากที่สุด เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก หน้า ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๐

เพื่อดำเนินการตามนโยบายเร่งด่วนที่จะสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนให้กับเศรษฐกิจของประเทศ การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและชุมชนเข้มแข็ง ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของอุตสาหกรรมศักยภาพ

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๒๔ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐

เนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต กฎหมายว่าด้วยสุรา กฎหมายว่าด้วยยาสูบ กฎหมายว่าด้วยไฟ กฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิต และกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุรา ไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป จึงสมควร ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตทั้งระบบเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๒ ก หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๖๐

แก้ไขเพิ่มเติมการกำหนดกรอบระยะเวลาการบังคับโทษปรับโดยให้รวมถึงเรื่องการอายัดสิทธิเรียกร้อง ในทรัพย์สินเพื่อใช้ค่าปรับด้วย และเนื่องจากบทบัญญัติเกี่ยวกับอัตราโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญา ยังไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน จึงสมควรปรับปรุงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวให้สอดคล้องกับ สภาพการณ์ในปัจจุบัน รวมทั้งสมควรปรับปรุงความผิดที่มีโทษทางอาญาซึ่งไม่มีโทษปรับให้มีโทษปรับด้วย

เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๓๒ ก หน้า ๕๑ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐

ระเบียบ

ระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการเปรียบเทียบความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๐

กำหนดขั้นตอนและวิธีการการเปรียบเทียบความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมถึงกำหนดฐานความผิด อัตราโทษและอัตราค่าปรับ

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๖ ง หน้า ๒ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๐

ระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการจัดทำ ส่งมอบ และเก็บรักษาใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ e - Tax Invoice by Email พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการบริการภาครัฐ โดยเฉพาะในด้านการจัดเก็บภาษีอากรให้สอดคล้องกับระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e - Payment) และเพื่อให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนสามารถจัดทำใบกำกับภาษีที่มีการจัดทำข้อความขึ้นเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้ระบบ e - Tax Invoice by Email

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๙ ง หน้า ๑ ลงวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๐

คำสั่ง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๔/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

ปรับปรุงกลไกและกำหนดมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบกเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย โดยให้ผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนต์ด้วย

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๕ ง หน้า ๓๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๕/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการเพิ่มความปลอดภัยในรถโดยสารสาธารณะ

กำหนดมาตรการเพิ่มเติมเกี่ยวกับรถโดยสารสาธารณะ เพื่อให้ผู้โดยสารและผู้ใช้รถใช้ถนนมีความปลอดภัยสูงสุด ไม่ว่าจะเป็น การปรับปรุงสภาพของรถโดยสาร การควบคุมผู้ประกอบการขนส่งและผู้ขับรถ ให้ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งกำหนดมาตรการเพิ่มเติมเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปดำเนินการ

เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๘๕ ง หน้า ๔๐ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๐

การวิเคราะห์และกลั่นกรอง เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทาง การปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

วรรณวิมล สีนุชก

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้ประกาศใช้อย่างเป็นทางการในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ และได้มีคำปรารภส่วนหนึ่งที่กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศไว้ และยังกำหนดให้มีกฎหมายบัญญัติเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติไว้ในหมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ และบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศไว้ในหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญ

ในส่วนยุทธศาสตร์ชาติได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๕ ให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ โดยการจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนอย่างทั่วถึงด้วย

ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๕๗ มาตรา ๒๕๘ มาตรา ๒๕๙ มาตรา ๒๖๐ และมาตรา ๒๖๑ โดยในมาตรา ๒๕๙ บัญญัติให้การปฏิรูปประเทศตามหมวดนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ ซึ่งกำหนดให้เริ่มดำเนินการปฏิรูปในแต่ละด้านภายในหนึ่งปีนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ รวมตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปี ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตรากฎหมาย และประกาศใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบในหลักการร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป และต่อมาเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ และให้เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ดังนั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนกระบวนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลในมิติใหม่ ที่มีพันธกิจหลากหลายด้านเพิ่มขึ้น คือ (๑) กรอบพันธกิจเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ (๒) การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และ (๓) การสร้างความสามัคคีปรองดอง ในการนี้ สลค. จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่มขีดความสามารถ หรือศักยภาพของระบบงานในการศึกษาวิเคราะห์ และกลั่นกรองเรื่อง เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีให้สอดคล้องกับบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเตรียมการศึกษาแนวทางการวิเคราะห์เรื่องเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศสัมฤทธิ์ผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

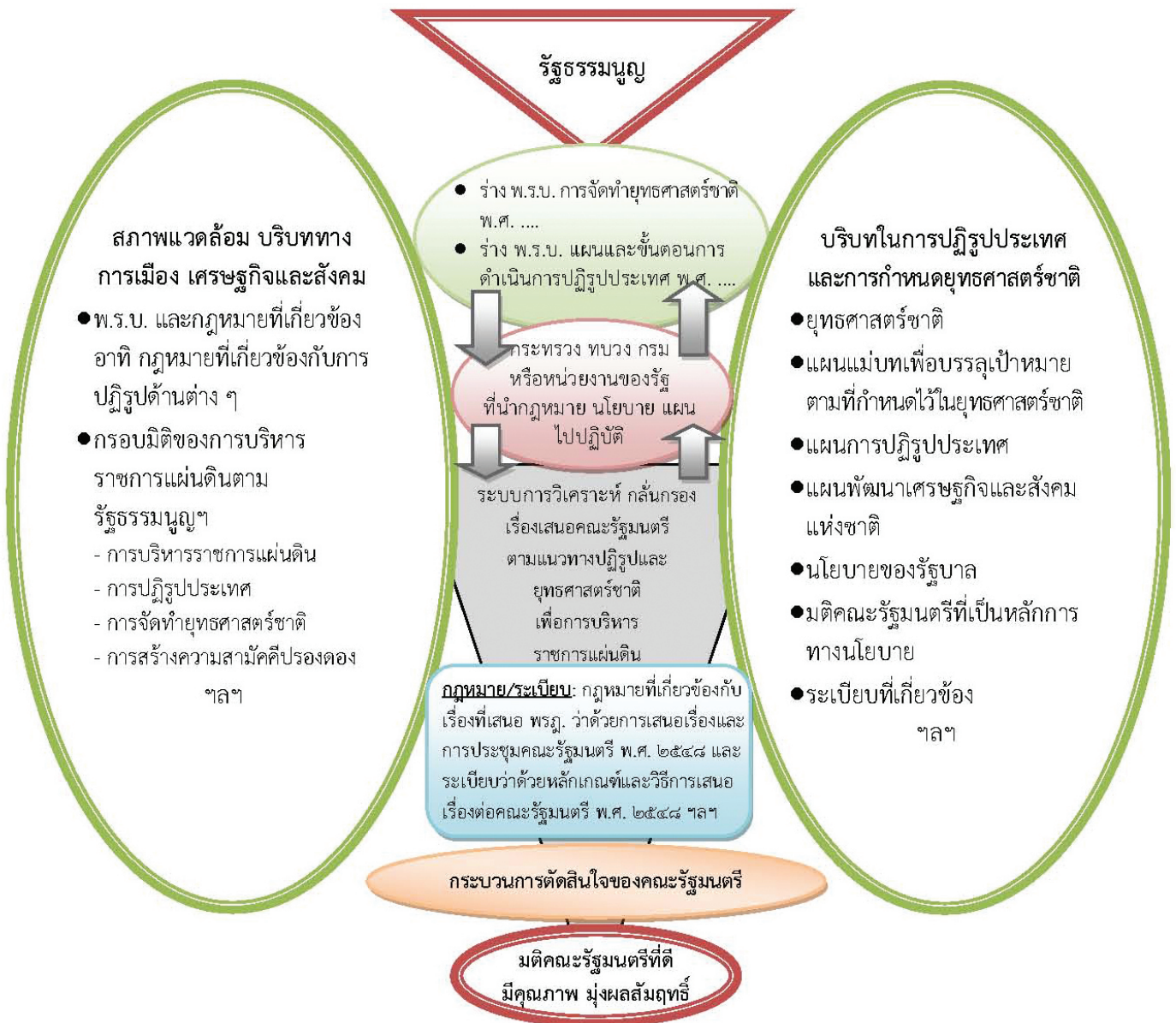
กระบวนการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องและการจัดทำบันทึกเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้ได้ผลสรุปของการตัดสินใจที่ดีหรือเป็นมติคณะรัฐมนตรีที่มีผลสัมฤทธิ์ จะพิจารณาใน ๓ มิติ ดังนี้

๑. มิติเนื้อหา (Content) : เป็นการจัดทำเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติเสนอคณะรัฐมนตรีของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ กระทรวง กรม หรือหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งจะต้องเป็นเรื่องตามร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. และ/หรือเรื่องที่อยู่ในประเภทเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้ และมีรายละเอียดสาระสำคัญของเรื่องเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๒. มิติด้านขั้นตอนกระบวนการ (Process) : เป็นการจัดทำข้อมูลบันทึกเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีของ สลค. เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี โดยการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่อง การสรุปสาระสำคัญของเรื่อง ข้อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีที่เป็นเรื่องเดิมและมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นหลักการ การจัดทำประเด็นข้อพิจารณา ข้อเสนอแนะ ผลกระทบ และข้อเสนอแนะทางเลือก และแนวทางการตัดสินใจต่อคณะรัฐมนตรี

๓. มิติด้านผลลัพธ์ (Result/Consequence) : เป็นขั้นตอนในการจัดทำมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา และมีมติอนุมัติ เห็นชอบ รับทราบ หรือสั่งการใด ๆ ตลอดจนการมีหนังสือแจ้งมติคณะรัฐมนตรีไปยังคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี
ตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

หลักการและแนวทางการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

การวิเคราะห์เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีตามกรอบแนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ได้อาศัยหลักการ แนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ทางวิชาการ ดังนี้

๑. หลักวิธีการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี

การวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องอย่างหลากหลายแง่มุม และครอบคลุมทุกมิติที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรอบพันธกิจ ในด้านกรอบการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติที่เพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการบริหารราชการตามปกติจะทำให้สามารถเข้าใจเรื่อง ได้อย่างถ่องแท้ และมองเห็นประเด็นสำคัญของเรื่องที่เสนอคณะรัฐมนตรีว่า มีความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ของรัฐบาล หรือมีปัญหาและผลกระทบในด้านต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรี ในการนี้ การเตรียมความพร้อม ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ๓ ด้านหลัก ดังนี้

๑.๑ ด้านเชิงวิชาการหรือหลักการ

ภารกิจการวิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี โดยการศึกษาและทำความเข้าใจบทบัญญัติและ เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในกรอบหน้าที่และอำนาจ หรือพันธกิจของคณะรัฐมนตรีที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกรอบการปฏิรูปประเทศ และการมียุทธศาสตร์ชาติ ว่าเกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะต้องดำเนินการ ทั้งในระดับบทบัญญัติ ตามรัฐธรรมนูญ และในระดับพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลกระทบต่างๆ ในการบริหารราชการแผ่นดิน ของคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปโดยถูกต้อง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย รวมทั้งหลักธรรมาภิบาลของการใช้อำนาจอธิปไตยบริหาร

๑.๒ ด้านเชิงกฎหมายและนโยบาย

การติดตามนโยบายและข้อสั่งการของคณะรัฐมนตรีต่าง ๆ ตลอดจนการปรับเปลี่ยนบทบาทขององค์กร หรือ หน่วยงานต่าง ๆ ที่จัดตั้งขึ้นก่อนมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ และภายหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญฯ แล้ว จะดำเนินการต่อหรือ สืบเนื่องประการใด โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรีในการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งในส่วน หมวดต่าง ๆ และบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ ตลอดจนการบริหารราชการแผ่นดินในระยะเปลี่ยนผ่านในช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น การเกิดขึ้นของคณะกรรมการต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐมนตรีต้องอนุมัติ แต่งตั้ง หรือเห็นชอบการดำเนินงาน

๑.๓ ด้านเชิงการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน

การมีโครงสร้างระบบและกลไกต่าง ๆ เพื่อรองรับระบบงานในการศึกษา วิเคราะห์และกลั่นกรองเรื่องเสนอ คณะรัฐมนตรี โดยมีระบบการกลั่นกรองและวิเคราะห์เรื่องและระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ และต้องคำนึงถึงปัจจัยการเปลี่ยนแปลง ในระดับรัฐธรรมนูญ กฎหมายที่เกี่ยวข้องในส่วนที่เกี่ยวกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศด้วย รวมทั้งส่วนที่อยู่ในอำนาจ ของคณะรัฐมนตรีในการให้ความเห็นชอบ อนุมัติ หรือดำเนินการ วัลล่วงหน้าตลอดจนบทบาทในการเร่งรัด กำกับ และติดตาม การบริหารราชการแผ่นดินในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

๒. แนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ

แนวทางการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติตามร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ... ถือเป็นเนื้อหาที่มีความสำคัญต่อการดำเนินการวิเคราะห์กลั่นกรอง เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ แนวทางปฏิรูปประเทศให้จัดทำแผนการปฏิรูปประเทศในด้าน (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านการศึกษา (๖) ด้านเศรษฐกิจ (๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (๘) ด้านสาธารณสุข (๙) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๑๐) ด้านสังคม และ (๑๑) ด้านอื่นตามที่คณะรัฐมนตรี กำหนด

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ อย่างน้อยต้องประกอบด้วย (๑) วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ (๒) เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ในระยะยาว (อย่างน้อยต้องมีเป้าหมายในด้านความมั่นคงของประเทศ ด้านคุณภาพและความเป็นอยู่ของประชาชน และด้านบทบาท ของรัฐที่มีต่อประชาชน) กำหนดระยะเวลาที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมาย และ (๓) ยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ

๓. บทบัญญัติสาระสำคัญเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ ตามนัยของรัฐธรรมนูญ มีกรอบแนวทางของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ซึ่งเป็นกฎหมายที่อนุวัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ สรุปได้ดังนี้

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วนของ สลค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
ร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.			
๑. ร่างยุทธศาสตร์ชาติ	ให้มี คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่และอำนาจในการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ โดยในส่วนกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้คณะรัฐมนตรี (ครม.) เป็นผู้แต่งตั้ง เมื่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติ เสร็จแล้ว ให้เสนอต่อ ครม. เพื่อพิจารณา ในกรณีที่ ครม. เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมในเรื่องใด ให้ส่งคืน คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการ ให้ ครม. นำร่างยุทธศาสตร์ชาติ เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับ	๑. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องตามระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนด ๒. จัดทำระบบข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ กลั่นกรองเรื่อง และระบบ ข้อมูล คกก.	มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมาย ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็น กรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน อันจะก่อให้เกิดเป็นพลังผลักดัน ร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว
๒. แผนแม่บทเพื่อบรรลุ เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ชาติ	เมื่อมีพระบรมราชโองการ ประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว ให้ คกก. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ แต่ละด้านจัดทำแผนแม่บทฯ เสนอ ต่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติพิจารณา ให้ความเห็นชอบก่อนเสนอ ครม. แผนแม่บทและแผนการปฏิรูป ประเทศตามกฎหมายว่าด้วยแผน และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูป ประเทศต้องมีความสอดคล้องกัน ในกรณีที่ คกก. จัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่าจำเป็นต้อง แก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บท ให้ขอความ เห็นชอบจาก คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ และ ครม. ก่อน แล้วจึงแก้ไขเพิ่มเติม ต่อไป	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม. โดยพิจารณาบริบทแวดล้อม ที่เกี่ยวข้องตามที่กฎหมาย กำหนด	แผนแม่บทที่ ครม. ให้ความ เห็นชอบและประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้วให้มีผลผูกพัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้อง ปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้ง การจัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้อง กับแผนแม่บทด้วย

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วนของ สลค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
๓. ความเห็นของ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติต่อ ครม. ในเรื่องการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ	คกก. ยุทธศาสตร์ชาติมีหน้าที่และอำนาจเสนอความเห็นต่อ ครม. ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ยุทธศาสตร์ชาติได้รับการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
๔. ร่างระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (ตามข้อเสนอแนะของ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ)	ให้ ครม. วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อเสนอแนะของ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ การวางระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ให้ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติประสานและปรึกษากับหัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวด้วย	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	มีระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการการติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.
๕. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี	ให้ สศช. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ ครม. หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง (ร่าง พ.ร.บ. การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.) และรัฐสภาทราบภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ รายงานฯ อย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย	๑. เร่งรัด ติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒. จัดทำระบบข้อมูล ผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามยุทธศาสตร์ชาติ ๓. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม	ครม. ได้รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วน ของ สลค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
๖. รายงานในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่แจ้งการดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ	ในกรณีที่การดำเนินการใดของหน่วยงานของรัฐไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทให้ กก. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติแจ้งให้หน่วยงานของรัฐนั้นทราบถึงความไม่สอดคล้องและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงและเมื่อหน่วยงานของรัฐดำเนินการประการใดแล้วให้แจ้งให้ กก. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายใน 60 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐไม่ดำเนินการแก้ไขหรือไม่แจ้งให้ กก. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติทราบภายในกำหนดเวลา ให้ กก. จัดทำยุทธศาสตร์ชาติรายงานให้ กก. ยุทธศาสตร์ชาติทราบเพื่อพิจารณาเสนอต่อ ครม. เพื่อทราบและสั่งการต่อไป เว้นแต่หน่วยงานของรัฐที่เป็นองค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ หรือเป็นองค์กรอิสระหรือองค์กรอัยการ ให้แจ้งให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐขององค์กรดังกล่าวเพื่อพิจารณาดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ทำให้หน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหารจะสามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วนของ สสค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
ร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.			
๗. ร่างแผนการปฏิรูปประเทศ	ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ซึ่ง ครม. แต่งตั้ง รวม ๑๐ ด้าน และด้านอื่นตามที่ ครม. กำหนด เพื่อทำหน้าที่จัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน จะทำเป็นแผนเดียวกันหรือแยกเป็นแผนแต่ละด้านหรือหลายด้านรวมกันก็ได้ แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ให้ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ เสนอร่างแผนการปฏิรูปประเทศ ที่ผ่านการพิจารณาแล้วต่อ ครม. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบภายใน ๓๐ วัน และเมื่อได้รับความเห็นชอบจาก ครม. และรายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบแล้ว ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและใช้บังคับต่อไป	๑. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม. ๒. เร่งรัด และติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๓. จัดทำระบบข้อมูล ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ กลั่นกรองเรื่อง และระบบข้อมูล คกก.	มีแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อกำหนดกลไก วิธีการ และขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศในด้านต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐทุกหน่วย มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การปฏิรูปประเทศบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิรูปประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของ ครม. ที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ
๘. ข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) หรือ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญ	การปฏิรูปประเทศ ด้านกระบวนการยุติธรรมและด้านการศึกษาตามมาตรา ๘ วรรคสี่ ให้ คกก. ตามมาตราดังกล่าว ดำเนินการโดยอิสระตามแนวทางที่เห็นสมควร และให้ส่งข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) หรือ จ. ด้านการศึกษา ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เพื่อให้ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ ตลอดจนความสอดคล้องและบูรณาการกับ	๑. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม. ๒. เร่งรัด ติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด	ทำให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการปฏิรูปประเทศตามร่างรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม (๔) หรือ จ. ด้านการศึกษา ได้อย่างรวดเร็ว ภายหลังจากที่ ครม. เห็นชอบข้อเสนอแนะหรือร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วนของ สลค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
	แผนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาของ ครม. และเมื่อ ครม. ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะดังกล่าวโดยพลัน ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่มาตรา ๒๖๐ หรือมาตรา ๒๖๑ ของรัฐธรรมนูญกำหนด		
๙. ความเห็นของที่ประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ (ที่เสนอต่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอแนะต่อ ครม. ในเรื่อง การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ)	ให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ มีหน้าที่และอำนาจเสนอความเห็นต่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเสนอแนะต่อ รัฐสภา ครม. หรือหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ครม. มีมติต่อความเห็นของที่ประชุมร่วมกันของประธานกรรมการปฏิรูปทุกคณะ ในเรื่องเกี่ยวกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
๑๐. ร่างระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปฯ ตามข้อเสนอแนะของ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ	ให้ ครม. วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามข้อเสนอแนะของ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ร่างระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ที่บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของ ร่าง พ.ร.บ. แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.
๑๑. รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ	ให้ สศช. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อที่ประชุมร่วม เพื่อให้ความเห็นชอบ และเมื่อได้รับความเห็นชอบแล้ว ให้ สศช. เสนอรายงานต่อ คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ ครม. หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง และรัฐสภาทราบภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน	๑. เร่งรัดและติดตามการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ ๒. จัดทำระบบข้อมูลผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปฯ ๓. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ครม. ได้รับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา

เนื้อหา (Content)	ขั้นตอน (Process)	กลไกการดำเนินการ ในส่วนของ สลค.	ผลลัพธ์ (Result/Consequence)
๑๒. รายงานในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรคไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ และเป็นเรื่องเร่งด่วน หรือในกรณีมีเหตุอื่นใดเป็นการเร่งด่วนเฉพาะเรื่อง	ในกรณีที่มีปัญหาอุปสรรค ไม่อาจดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศได้และเป็นเรื่องเร่งด่วน หรือในกรณีมีเหตุอื่นใดเป็นการเร่งด่วน เฉพาะเรื่อง ให้ สศช. โดยความเห็นชอบของ คกก. ปฏิรูปที่เกี่ยวข้องรายงานปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาให้ ครม. คกก. ยุทธศาสตร์ชาติ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๒๔ วรรคสอง หรือรัฐสภาทราบโดยด่วน เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป	๑. วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม. ๒. จัดทำระบบข้อมูลหน่วยงานของรัฐที่ไม่สามารถดำเนินการตามแผนการปฏิรูปฯ	ทำให้ฝ่ายบริหารหรือ ครม. สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศที่เป็นเรื่องเร่งด่วน หรือกรณีที่มีเหตุอื่นใดเป็นการเร่งด่วนเฉพาะเรื่องได้
๑๓. รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือน	ในระหว่างระยะเวลาที่ ครม. ต้องแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก 3 เดือนตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่ของ สศช. ในการจัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อ ครม. ไม่ช้ากว่า 10 ก่อนครบกำหนด 3 เดือนดังกล่าว	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม. ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และระยะเวลาที่กำหนด	ครม. ดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๐
กรณีที่กระทรวง หน่วยงานของรัฐ ดำเนินการตามบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ.			
๑๔. เรื่องที่กระทรวง หน่วยงานของรัฐ เสนอเรื่องต่อ ครม. ตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ/แผนการปฏิรูปประเทศ	กระทรวง หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้อง นำเสนอเรื่องต่อ ครม.	วิเคราะห์ กลั่นกรอง และเสนอเรื่องต่อ ครม.	ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท เพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ และ/หรือ แผนการปฏิรูปประเทศ ได้รับการดำเนินการโดยกระทรวง หน่วยงานของรัฐ ที่มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป หน้าที่และอำนาจของคณะรัฐมนตรีในกรอบร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. มีบทบัญญัติถ้อยคำเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรีไว้ประมาณ ๒๖ แห่ง/ที่ โดยเป็นการกล่าวถึงอำนาจของคณะรัฐมนตรีในแง่ต่าง ๆ อาทิ การให้ความเห็นชอบแผนการปฏิรูปประเทศ การให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลและสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานดำเนินการ ตลอดจนให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ และการจำแนกแยกด้านการปฏิรูปประเทศ นอกเหนือจากที่รัฐธรรมนูญกำหนด

ส่วนในร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะรัฐมนตรี ได้มีบทบัญญัติถ้อยคำเกี่ยวกับคณะรัฐมนตรีไว้ประมาณ ๓๖ แห่ง/ที่ เป็นต้นว่า การกำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติต้องให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะแต่งตั้ง ตลอดจนวางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผล การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาว่ายุทธศาสตร์ชาติและเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ตลอดจนรับผิดชอบต่อมติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีในปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ หากมีกรณีดังกล่าวให้วุฒิสภามีมติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย รวมทั้งส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการต่อไป หากศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามติคณะรัฐมนตรีหรือการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บทบาทภารกิจของ สสค. ในฐานะหน่วยงานศึกษา วิเคราะห์ และกลั่นกรองเรื่องเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจในการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๐ มีภารกิจที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นหลายพันธกิจ ซึ่งหากได้มีการเพิ่มศักยภาพในการรองรับ และเตรียมการให้สอดคล้องกับบริบทของรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน โดยเฉพาะในมิติของการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีกรอบของร่างพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. และกรอบร่างพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ที่จะอนุวัติให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแล้ว จะส่งผลให้การบริหารราชการแผ่นดินในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชนส่วนรวม และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนสืบไป 📖

ไปไหนไปกัน
กันยี่

อุทยานแห่งชาติน้ำตกสหัสจิต

จังหวัดนครศรีธรรมราช

สวัสดีผู้อ่านทุกท่าน **ไปไหนไปกัน** ฉบับนี้ ขอเชิญชวนไปสัมผัสน้ำตก เกาะแก่ง แอ่งน้ำ และโชดหินธรรมชาติที่สวยงาม ณ **อุทยานแห่งชาติน้ำตกสหัสจิต** ตั้งอยู่ในแนวทิวเขานครศรีธรรมราช ที่สูงชันสลับซับซ้อน มีสันปันน้ำเป็นแนวแบ่งเขตจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในอดีตผืนป่าบริเวณนี้หนาทึบและมีสัตว์ป่าชุกชุม ชาวบ้านจึงเรียกด้วยชื่อน้ำสะพรั่งกล่าว่า **“ผิซิด”** ภายหลังจึงเพี้ยนเป็น **“สหัสจิต”** พื้นที่ส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติน้ำตกสหัสจิต ซึ่งเป็นเขาหินปูน ก่อให้เกิดน้ำตกหินปูนที่สวยงาม และยังมีถ้ำที่น่าพิศวงมากมายหลายแห่ง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกสหัสจิตมีระยะทางห่างจากกรุงเทพมหานคร ๘๕๔ กิโลเมตร สามารถเดินทางได้โดยรถยนต์ รถโดยสารประจำทาง รถไฟ และเครื่องบิน สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ **น้ำตกสหัสจิต ถ้ำเขาพับผ้า ถ้ำโคร่า ถ้ำสวนปราง เทือกเขาตีโหมด เทือกเขานาง น้ำตกภูริน น้ำตกสำนักเนียน น้ำตกห้วยโหมด น้ำตกหนองตง** ซึ่งมีพันธุ์ไม้นานาชนิดเช่น **ทุ้งฟ้า ห้อกา พังแหรใหญ่ ปอหู่ช้าง กายาน ห้วเต่า บังดาน ก่อใบเอียด ก่อเขา** และสัตว์ป่านานาชนิด เช่น **เลียงผา สมเสร็จ กวางป่า นกเงือก** เหมาะอย่างยิ่งแก่การเข้ามาเยี่ยมชม

ที่มา

http://park.dnp.go.th/visitor/nationparkshow.php?PTA_CODE=1095

<https://th.wikipedia.org/wiki/อุทยานแห่งชาติน้ำตกสหัสจิต>

บทความพิเศษ :

การเสนอเรื่องแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรี ที่ชอบด้วยกฎหมายและหลักธรรมาภิบาล

วรรณวิมล สีนุช

การจัดทำ เรื่องการแต่งตั้งผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เป็นเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญ เนื่องจากการแต่งตั้งบุคคลในระดับสูงของหน่วยงาน ได้แก่ ผู้บริหารและคณะกรรมการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งข้าราชการการเมือง และกรรมการผู้ช่วยรัฐมนตรี ซึ่งเป็นบุคคลที่จะเข้าไปเป็นผู้บริหารของหน่วยงาน กำหนดนโยบายขององค์กร และเป็นผู้ที่สามารถผลักดันการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ หากมีการแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถที่มีความเหมาะสม และมีคุณภาพ ย่อมส่งผลถึงความสำเร็จในการบริหารราชการของคณะรัฐมนตรี

โดยที่การเสนอเรื่องดังกล่าว เป็นเรื่องที่กฎหมายกำหนดให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจในการแต่งตั้ง หรือให้ความเห็นชอบการแต่งตั้ง กฎหมายจึงเป็นทั้งแหล่งที่มาแห่งอำนาจและข้อจำกัดการใช้อำนาจต่าง ๆ ของคณะรัฐมนตรี ซึ่งมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา ระเบียบ รวมตลอดทั้งคำพิพากษาขององค์กร ศาลต่าง ๆ และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจของคณะรัฐมนตรี

๑. คำพิพากษาของศาล

คำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยของศาลเป็นการใช้และการตีความกฎหมาย โดยนำกฎหมายมาปรับกับข้อเท็จจริงในคดีแต่ละคดีแล้ววินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดีที่ฟ้องต่อศาล ซึ่งต้องใช้กฎหมายเท่านั้นเป็นเกณฑ์ชี้ขาด และจะต้องแสดงเหตุผลของข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายทุกกรณีในคำพิพากษา ซึ่งสรุปสาระสำคัญหลักปฏิบัติราชการจากคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดได้ ดังนี้

๑.๑ กรณีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

๑.๑.๑ หลักการปฏิบัติราชการ

๑.๑.๑.๑ การใช้ดุลพินิจของฝ่ายปกครองในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายมิได้หมายความว่าฝ่ายปกครองจะสามารถใช้อำนาจได้ตามอำเภอใจ หากแต่การใช้ดุลพินิจนั้นต้องเป็นไปตามชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งหมายถึงต้องใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยเหตุผลเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย โดยเฉพาะการสับเปลี่ยนหน้าที่ โอนหรือย้าย และแต่งตั้งข้าราชการ ผู้บังคับบัญชาผู้มีอำนาจจะต้องใช้ดุลพินิจอย่างถูกต้องเหมาะสม และมีเหตุผลสมควรเพียงพอ ทั้งจะต้องใช้ดุลพินิจให้สอดคล้องกับหลักคุณธรรม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันเป็นแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ และจะต้องดำเนินการให้ชอบด้วยกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะการแต่งตั้ง โอน ย้าย สับเปลี่ยนหน้าที่ข้าราชการนอกฤดูกาลหรือนอกช่วงเวลา แต่งตั้ง โอน ย้ายปกติประจำปี หรือนอกเหนือหลักเกณฑ์ทั่วไป ตามที่มีกฎหมายหรือกฎที่ส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดไว้ ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีเหตุผลที่เหมาะสมหรือสมควรอย่างยิ่ง และเหตุผลนั้นจะต้องชัดเจนเพียงพอ อันแสดงให้เห็นว่าเป็นกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ของทางราชการ

๑.๑.๑.๒ การใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่ง คณะรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายบริหารที่ใช้อำนาจทางปกครองในการแต่งตั้ง โอนย้าย โอน สับเปลี่ยนหน้าที่ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นการใช้อำนาจทางบริหารของรัฐตามพระราชบัญญัติในการออกคำสั่งจะใช้ดุลพินิจออกคำสั่งให้ข้าราชการโอนไปดำรงตำแหน่งในต่างกระทรวง ที่มีลักษณะเป็นการลดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และโอกาสความก้าวหน้าในสายงาน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่ข้าราชการนั้นพึงได้รับให้ลดน้อยลง ย่อมถือว่าเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ถูกต้องตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๑.๑.๓ การพิจารณาคงกลยินยอมการให้โอน

(๑) การที่มาตรา ๖๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ บัญญัติให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งทั้งสองฝ่ายได้ตกลงยินยอมในการโอนก่อนนั้น ก็เพื่อให้ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งได้พิจารณาเปรียบเทียบถึงผลดี ผลเสีย และประโยชน์ที่ทางราชการจะได้รับจากการพิจารณาให้โอนข้าราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งส่วนราชการที่เป็นฝ่ายตกลงยินยอมให้โอนข้าราชการ ซึ่งต้องเสียอัตรากำลังและผู้ที่มีความรู้ ความสามารถออกจากหน่วยงานไป จึงมีความจำเป็นที่ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบและละเอียดถี่ถ้วน

(๒) ผู้มีอำนาจในการโอนจำเป็นต้องพิจารณาว่า การโอนผู้ที่ดำรงตำแหน่งซึ่งเป็นตำแหน่งผู้บริหารระดับสูง เช่น รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่มีฐานะเป็นรองหัวหน้าส่วนราชการระดับกระทรวงที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติราชการแทนปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในการกำกับดูแลส่วนราชการในสังกัด จะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติราชการหรือไม่ โดยเฉพาะจะต้องพิจารณาถึงปัญหาความต่อเนื่องในการปฏิบัติราชการของผู้ที่ถูกโอนย้ายเพื่อมิให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ การที่ต้องสรรหาบุคคลที่มีความเหมาะสมมาดำรงตำแหน่งแทน และการคำนึงถึงผลกระทบหรือปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นกับการบริหารราชการของหน่วยงานที่ให้โอน

(๓) ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๓ มกราคม ๒๕๔๗ กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งตั้งข้าราชการระดับ ๑๐ หรือระดับ ๑๑ ให้ดำรงตำแหน่งที่ยังไม่ว่างในขณะที่ยื่นคำสั่ง โดยให้คำสั่งมีผลใช้บังคับเมื่อตำแหน่งดังกล่าวว่างลงแล้วนั้น สมควรให้กระทำได้เฉพาะกรณีที่จำเป็น เช่น แต่งตั้งข้าราชการให้ไปดำรงตำแหน่งต่างจังหวัด ต่างประเทศ หรือเป็นการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุหรือผู้ที่ลาออกจากราชการและเป็นตำแหน่งที่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติต่อเนื่อง โดยการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนผู้เกษียณอายุราชการ หากจะขอแต่งตั้งให้มีผลตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาภายในเดือนกันยายน

๑.๑.๒ กรณีคำพิพากษาของศาล

ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาที่ อ.๒๒๙/๒๕๕๔ กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติ ให้โอนผู้ฟ้องคดีที่ดำรงตำแหน่งรองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้เสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีให้ดำรงตำแหน่งเพียงรายเดียวทั้งที่มีตำแหน่งผู้ตรวจฯ วางอยู่หลายตำแหน่ง แต่เนื่องจากตำแหน่งดังกล่าวไม่จำเป็นต้องมีผู้ปฏิบัติงานต่อเนื่อง และไม่ปรากฏเหตุผลว่า หากไม่เสนอแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีในวันดังกล่าวจะเป็นผลให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ทางราชการ และยังไม่พอพียงได้ว่า ผู้ตกลงยินยอมในการโอนได้มีการพิจารณาอย่างรอบด้านและเป็นไปเพื่อประโยชน์ของทางราชการ กรณีจึงไม่อาจถือได้ว่าการพิจารณาตกลงยินยอมให้โอนผู้ฟ้องคดี เป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐออกคำสั่งโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒.๑ หลักการปฏิบัติราชการ

๑.๒.๑.๑ เงื่อนไขความสมบูรณ์ของการจัดทำคำสั่งทางปกครอง ประกอบด้วย (๑) อำนาจของเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ (๒) แบบและขั้นตอนที่เป็นสาระสำคัญของการทำคำสั่งทางปกครอง (๓) วัตถุประสงค์ที่เป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ที่กฎหมายเฉพาะนั้น ๆ กำหนด (๔) ไม่บกพร่องเรื่องเจตนา ต้องไม่เกิดจากการถูกฉ้อฉล ไม่สำคัญผิดหรือไม่ถูกข่มขู่ และ (๕) เงื่อนไขอื่น ๆ กรณีที่กฎหมายกำหนดเงื่อนไขว่าต้องดำเนินการในเรื่องใดไว้จะต้องมีการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

๑.๒.๑.๒ ผู้ที่มีตำแหน่งในฐานะหัวหน้ารัฐบาลและผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการประจำของราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ย่อมมีอำนาจดุลพินิจในการบริหารงานบุคคล หมุนเวียนสับเปลี่ยนบทบาทหรือการทำให้หน้าที่ของข้าราชการเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามแนวนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา แต่การใช้ดุลพินิจในการออกคำสั่งโอนย้ายข้าราชการจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของกฎหมายและอยู่ภายในขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งจะต้องมีเหตุผลรองรับที่มีอยู่จริงและอธิบายได้ โดยเฉพาะเหตุผลเกี่ยวกับความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่นั้น ต้องมีข้อเท็จจริงที่ชัดเจน

๑.๒.๒ กรณีคำพิพากษาของศาล

๑.๒.๒.๑ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาที่ อ.๓๓๓/๒๕๕๗ กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติให้โอนผู้ฟ้องคดีที่ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ไปดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งให้คืนตำแหน่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติให้กับผู้ฟ้องคดี ภายในเวลา ๔๕ วัน นับแต่วันที่ที่มีคำพิพากษา เนื่องจากผู้ออกคำสั่งใช้อำนาจโดยมิชอบ และไม่มีเหตุผลที่เหมาะสมรองรับการโยกย้ายดังกล่าว โดยการออกคำสั่งโอนย้ายดังกล่าวไม่มีความชัดเจนในเหตุผลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความเหมาะสมและการปฏิบัติหน้าที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีข้อบกพร่องหรือไม่สนองนโยบายรัฐบาล จึงถือว่าเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑.๒.๒.๒ ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ อ.๑๙๗/๒๕๕๙ ให้ ๑) เพิกถอนมติของคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ให้ย้ายผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ไปดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่วันที่คำสั่งเป็นต้นไป ๒) เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ตามคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ให้ผู้ฟ้องคดีไปรักษาราชการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขตั้งแต่วันที่คำสั่งเป็นต้นไป เนื่องจากการออกคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยเป็นการลดบทบาทและอำนาจหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญ ประกอบกับไม่ปรากฏเหตุผลอันสมควรที่ผู้บังคับบัญชาจะปรับย้ายผู้ฟ้องคดีไปดำรงตำแหน่งอื่นได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการปรับย้ายนอกฤดูกาลโยกย้ายปกติและกระทำอย่างเร่งรีบ

๑.๒.๒.๓ ศาลปกครองกลางได้มีคำพิพากษา คดีหมายเลขแดงที่ ๑๒๖๗/๒๕๕๘ กรณีการขอให้เพิกถอนคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการองค์การเภสัชกรรมว่า การที่

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีมติเลิกจ้างผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำโดยมีพยานหลักฐานที่แสดงข้อเท็จจริงแห่งการกระทำความผิด เนื่องจากพฤติกรรมของผู้ฟ้องคดีเกี่ยวกับการสั่งซื้อวัตถุดิบยา เข้าลักษณะเป็นการประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสียหายอย่างร้ายแรง ตามสัญญาจ้างผู้บริหาร นอกจากนี้เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ ได้เห็นชอบแล้วกับมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ให้เลิกจ้างผู้ฟ้องคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย ดังนั้น การเลิกจ้างผู้ฟ้องคดีจึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว

๑.๓ การขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง

๑.๓.๑ หลักการปฏิบัติราชการ

๑.๓.๑.๑ คำสั่งทางปกครองที่ทำเป็นหนังสือ ต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วย ซึ่งเหตุผลนั้นจะต้องประกอบด้วย ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ ข้อกฎหมายที่อ้างอิง ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลพินิจ บางกรณีก็สามารถมีข้อยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีเหตุผลไว้ด้วยก็ได้

๑.๓.๑.๒ การออกคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองของศาลปกครอง มีอยู่ ๓ ประการ คือ ๑) กฎหรือคำสั่งทางปกครองที่เป็นเหตุแห่งการฟ้องคดี น่าจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ๒) การให้กฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองมีผลใช้บังคับต่อไปจะทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงที่ยากแก่การเยียวยาแก้ไขในภายหลัง และ ๓) การทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครองนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การบริหารงานของรัฐหรือแก่บริการสาธารณะ

๑.๓.๑.๓ อำนาจในการให้ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ กรณีกฎหมายบัญญัติเหตุแห่งการพ้นจากตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการไว้ โดยให้อำนาจแก่คณะรัฐมนตรีในการที่จะให้ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระ ซึ่งกฎหมายมิได้จำกัดเหตุผลของการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการและมิได้กำหนดเงื่อนไขในการใช้อำนาจดังกล่าวไว้ จึงเป็นกรณีที่กฎหมายให้เป็นอำนาจดุลพินิจของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีย่อมจะต้องรับผิดชอบทางบริหารหรือทางการเมืองต่อการใช้ดุลพินิจของตน

๑.๓.๒ คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่ง ที่ ๗๙๔/๒๕๕๑ ให้ยกคำขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดี เนื่องจากคณะรัฐมนตรี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตามกฎหมายที่ให้อำนาจในการแต่งตั้งหรือถอดถอนประธานกรรมการและกรรมการในคณะกรรมการองค์การเภสัชกรรม ซึ่งเป็นกรณีที่กฎหมายให้เป็นอำนาจดุลพินิจที่จะพิจารณาโดยมิได้บัญญัติว่า จะต้องมีการให้เหตุผลในการมีมติดังกล่าว

๒. ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา

คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐหรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือมติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้มีความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งผู้บริหาร และคณะกรรมการของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ เป็นจำนวนมากที่ได้วางบรรทัดฐานในทางปฏิบัติในการพิจารณาหลักกฎหมายในเรื่องดังกล่าวไว้ ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ กำหนดว่า “เมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในทางกฎหมายเป็นประการใดแล้ว โดยปกติให้เป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกานั้น”

๒.๑ การกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการ

หลักการของกฎหมาย กรณีที่กฎหมายให้อำนาจคณะรัฐมนตรีในการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการ โดยไม่ได้กำหนดขั้นตอนการคัดเลือกหรือวิธีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไว้ อำนาจในการแต่งตั้งจึงเป็นของคณะรัฐมนตรีที่จะพิจารณาโดยไม่ต้องมีขั้นตอนการคัดเลือกหรือวิธีการแต่งตั้งใด ๆ หากจะมีการกำหนดหลักเกณฑ์หรือวิธีการคัดเลือกบุคคลก็ต้องเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้กำหนด (เรื่องเสร็จที่ ๘๔๑/๒๕๕๔)

๒.๒ การแต่งตั้งกรรมการจากภาคเอกชน

คำว่าผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชน มีความหมายว่า เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนอื่น ๆ ของทางเศรษฐกิจที่ไม่ใช่ภาครัฐ เช่น ราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐ ซึ่งหมายความถึงผู้ประกอบการหรือวิชาชีพเป็นปกติธุระ ไม่ว่าจะกระทำการเป็นส่วนตัว หรือกระทำอยู่ในหน่วยงานที่มีใช้หน่วยงานในภาครัฐ เช่น ห้างหุ้นส่วน บริษัท สมาคม มูลนิธิ หรือสหกรณ์ ดังนั้น จึงไม่อาจเสนอแต่งตั้งข้าราชการบำนาญที่มีได้ประกอบธุรกิจหรือวิชาชีพหรือมิได้ทำงานอยู่ในหน่วยงานของภาคเอกชนเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนได้ (เรื่องเสร็จที่ ๗๑๖/๒๕๓๕)

๒.๓ การแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อบุคคล

๒.๓.๑ หลักกฎหมาย บัญญัติว่า “กฎหมายนั้นต้องใช้ในบรรดากรณีซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติใด ๆ แห่งกฎหมายตามตัวอักษร หรือตามความมุ่งหมายของบทบัญญัตินั้น ๆ” ความมุ่งหมายของกฎหมายนอกจากจะสื่อออกมาในตัวอักษรแล้วยังอาจสื่อออกมาในรูปแบบอื่นอีก ถ้อยคำหรือตัวอักษรเป็นจุดเริ่มต้นการตีความเท่านั้น

๒.๓.๒ การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

๒.๓.๒.๑ การพิจารณาถึงความมุ่งหมายของกฎหมาย การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องพิจารณาถึงคุณวุฒิ คุณสมบัติ และการไม่มีลักษณะต้องห้ามของบุคคลนั้นเป็นการเฉพาะตัว ซึ่งจะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะแก่บุคคล ไม่อาจเกิดขึ้นแก่ตำแหน่งได้ การที่จะแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยใช้ชื่อตำแหน่งจึงไม่ตรงกับ ความมุ่งหมายของกฎหมาย จึงต้องแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิโดยการระบุชื่อบุคคลและไม่สามารถแต่งตั้งโดยระบุชื่อตำแหน่งได้ (เรื่องเสร็จที่ ๑๑๙/๒๕๓๐)

๒.๓.๒.๒ การแต่งตั้ง “กรรมการอื่น” กรณีที่กฎหมายกำหนดคุณวุฒิและลักษณะต้องห้ามของผู้ซึ่งจะดำรงตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการอื่นและกำหนดเหตุที่จะพ้นจากตำแหน่งด้วยแล้ว จะเห็นได้ว่า “กรรมการอื่น” ก็หมายความว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่ง ล้วนแต่จะเกิดขึ้นได้แต่เฉพาะกับตัวบุคคล ดังนั้น การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นดังกล่าว จะกระทำได้อีกแต่โดยการแต่งตั้งตัวบุคคลเท่านั้น ซึ่งจะระบุชื่อตำแหน่งที่บุคคลนั้นดำรงอยู่กำกับไว้ด้วยก็ย่อมกระทำได้ [(เรื่อง การแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอื่นในคณะกรรมการการไฟฟ้านครหลวง (มิถุนายน ๒๕๓๔)]

๒.๔ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม

กรณีกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของกรรมการไว้แตกต่างจากกฎหมายเฉพาะที่จัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ (เรื่องเสร็จที่ ๑๗๑/๒๕๔๓)

พระราชบัญญัติคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นกฎหมายทั่วไปที่กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในรัฐวิสาหกิจทุกแห่งเพื่อให้เป็นแนวมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น ถ้ากฎหมายเฉพาะที่จัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามไว้ย่อหย่อนกว่า ก็ต้องบังคับตามกฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ แต่ถ้ากฎหมายเฉพาะที่จัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ กำหนดคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามไว้เช่นเดียวกันหรือเข้มงวดกว่าก็ต้องบังคับตามกฎหมายเฉพาะนั้น ไม่ว่ากฎหมายเฉพาะนั้นจะเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาก็ตาม

สำหรับรัฐวิสาหกิจที่กฎหมายเฉพาะจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น มีการกำหนดข้อห้ามกรณีดำรงตำแหน่งทางการเมืองไว้เข้มงวดกว่ากฎหมายว่าด้วยคุณสมบัติมาตรฐานสำหรับกรรมการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ กรณีต้องบังคับตามกฎหมายเฉพาะนั้น

๒.๕ องค์ประกอบของคณะกรรมการ

กรณีที่กฎหมายกำหนดให้แต่งตั้งผู้แทนกลุ่มองค์กรหรือกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เข้ามาเป็นกรรมการ และหากตัวแทนของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพ้นจากตำแหน่งทั้งหมดในคณะกรรมการ เช่น ผู้แทนโรงงานลาออกจากการเป็นกรรมการทั้งหมด ต้องถือว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการนั้น ไม่ครบถ้วน ดังนั้น กรรมการที่เหลืออยู่จึงไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เป็นคณะกรรมการได้ แม้ว่าจำนวนกรรมการที่เหลืออยู่มีเกินกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดในคณะกรรมการนั้น ๆ ก็ตาม แต่องค์ประกอบ ไม่สมบูรณ์ครบถ้วนที่จะประชุมได้ (เรื่องเสรีที่ ๑๖๐/๒๕๕๒)

๒.๖ การพ้นจากการเป็นกรรมการ

๒.๖.๑ การพ้นจากการเป็นกรรมการที่แต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคลและตำแหน่ง หรือส่วนราชการ (เรื่องเสรีที่ ๖๔๔/๒๕๕๓)

๒.๖.๑.๑ การแต่งตั้งโดยระบุเพียงตำแหน่งหน้าที่ มุ่งหมายถึง ความรับผิดชอบตามตำแหน่งที่ระบุไว้ ฉะนั้น บุคคลที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าวอยู่ ย่อมเป็นกรรมการ ในฐานะนี้เสมอ

๒.๖.๑.๒ การแต่งตั้งโดยระบุเพียงชื่อบุคคล มุ่งหมายที่ต้องการ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือความเหมาะสมอันเป็นคุณสมบัติของบุคคลนั้นในฐานะ ส่วนบุคคลโดยเฉพาะ และจะยังคงเป็นกรรมการตลอดไปจนหมดวาระหรือพ้นไปเพราะเหตุคุณสมบัติ ของบุคคลนั้นเอง

๒.๖.๑.๓ การแต่งตั้งกรรมการโดยระบุชื่อตัวบุคคลและระบุ ตำแหน่งของบุคคลนั้นไว้พร้อมกัน มุ่งหมายที่ต้องการคุณสมบัติของบุคคลนั้นและอำนาจหน้าที่ ในตำแหน่งที่ดำรงตำแหน่งอยู่ ทั้ง ๒ ประการประกอบกัน ด้วยเหตุนี้ ในกรณีที่ผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ พ้นจากตำแหน่งที่ระบุในคำสั่งแต่งตั้ง จึงย่อมพ้นจากการเป็นกรรมการไปด้วย เพราะไม่ครบองค์ประกอบ ที่ระบุในคำสั่ง เว้นแต่เป็นการเปลี่ยนชื่อตำแหน่ง เนื่องจากได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นแต่ยังคงมีอำนาจ หน้าที่ในลักษณะเช่นเดิม กรณีเช่นนี้ย่อมยังคงอยู่ในตำแหน่งกรรมการต่อไป

๒.๖.๑.๔ คำสั่งแต่งตั้งกรรมการระบุทั้งชื่อบุคคลและส่วนราชการ มีเหตุผลเช่นเดียวกันกับการระบุชื่อบุคคลและตำแหน่งดังกล่าว เมื่อบุคคลนั้นพ้นจากส่วนราชการ ที่ระบุไว้ย่อมพ้นจากการเป็นกรรมการไปด้วย

๒.๖.๒ การพ้นจากตำแหน่งกรณีมีการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการ

๒.๖.๒.๑ เมื่อพระราชบัญญัติฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ ได้มีการยกเลิกบทบัญญัติเกี่ยวกับคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติฉบับเดิม โดยได้กำหนด องค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการขึ้นใหม่แทน ซึ่งไม่มีบทเฉพาะกาลรองรับเกี่ยวกับ การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุดเดิมไว้ จึงมีผลทำให้คณะกรรมการชุดเดิมทั้งหมด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่พระราชบัญญัติที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่มีผลใช้บังคับ ต้องพ้นจากตำแหน่ง นับแต่วันที่พระราชบัญญัติฉบับใหม่มีผลใช้บังคับ (เรื่อง ปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสิทธิบัตร/เมษายน ๒๕๕๓)

๒.๖.๒.๒ กรณีกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบัญญัติ คณะกรรมการได้บัญญัติรองรับให้คณะกรรมการตามกฎหมายฉบับเดิม ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ กฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่มีผลใช้บังคับ คงอยู่ในตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะครบวาระการดำรงตำแหน่ง และในระหว่างระยะเวลาดังกล่าวมิให้นำบทบัญญัติของกฎหมายฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมมาใช้บังคับ โดยให้นำบทบัญญัติก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมมาใช้บังคับแทน ดังนั้น กรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม องค์ประกอบของกฎหมายฉบับเดิมได้ลาออกจากตำแหน่ง จึงต้องเสนอคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้อื่น ดำรงตำแหน่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนผู้ที่พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระตามองค์ประกอบเดิม โดยยังไม่อาจ แต่งตั้งบุคคลใดให้มาดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการตามองค์ประกอบใหม่ได้ (เรื่องเสรีที่ ๓๕๗/๒๕๕๓)

๒.๗ การนับวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการ

การนับวาระกรณีการแต่งตั้งให้เข้าไปแทนและการแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด การที่กฎหมายกำหนดให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งในภายหลังไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างมีวาระเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งไว้แล้ว เนื่องจากมีวัตถุประสงค์เพื่อมิให้กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งมีวาระเหลื่อมล้ำกัน การที่จะนับเวลาการดำรงตำแหน่งจึงต้องขึ้นอยู่กับว่าการแต่งตั้งนั้นมีลักษณะการแต่งตั้งให้เข้าไปแทนหรือเป็นการแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด

- ถ้าเป็นการแต่งตั้งแทนที่กัน ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งย่อมมีวาระเท่าที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน
- ถ้าเป็นการแต่งตั้งใหม่ทั้งหมด วาระการดำรงตำแหน่งต้องนับหนึ่งใหม่พร้อมกันทั้งหมด

[เรื่อง วาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (กสทช.) ๒๕๓๙]

๒.๘ การแต่งตั้งกรรมการให้มีผลย้อนหลัง

กรณีที่กฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติใดที่ให้อำนาจคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีผลย้อนหลังได้ การแต่งตั้งย้อนหลังจึงทำให้เกิดความเหลื่อมกันในเรื่องระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของกรรมการ เมื่อกฎหมายไม่ได้มีวัตถุประสงค์ให้แต่งตั้งกรรมการให้มีผลย้อนหลังได้ คณะรัฐมนตรีจึงไม่อาจแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้มีผลย้อนหลังได้ (เรื่องเสรีที่ ๕๙๖/๒๕๔๕)

๒.๙ การดำเนินการตามกระบวนการแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดให้มีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

กรณีกฎหมายบัญญัติให้คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐแต่งตั้งผู้อำนวยการด้วยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี บทบัญญัติในลักษณะดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ที่จะให้คณะรัฐมนตรีสามารถถ่วงดุลการแต่งตั้งบุคคลเป็นผู้บริหารองค์กรของรัฐได้ ดังนั้น การได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีจึงเป็นขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับการแต่งตั้งผู้อำนวยการ

การที่คณะกรรมการของหน่วยงานของรัฐได้มีมติแต่งตั้งให้ผู้อำนวยการที่จะพ้นจากตำแหน่ง รักษาการแทนผู้อำนวยการ โดยที่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นไม่ได้ขอข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานของหน่วยงานเพื่อให้มีการแต่งตั้งผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการในช่วงที่ผู้อำนวยการพ้นจากตำแหน่ง การดำเนินการดังกล่าวจึงไม่สอดคล้องกับหลักการแต่งตั้งผู้รักษาการแทน กล่าวคือ ในกรณีที่ไม่มีข้อบังคับขององค์กรกำหนดในเรื่องนี้ไว้ จะต้องเป็นไปตามหลักการบริหารราชการแผ่นดินเกี่ยวกับการรักษาการแทน โดยให้รองผู้อำนวยการรักษาการแทน

อย่างไรก็ตาม เมื่อคณะรัฐมนตรียังมิได้ให้ความเห็นชอบกับการแต่งตั้งดังกล่าวก็สามารถดำเนินการให้ถูกต้องได้ ซึ่งหากคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว คณะกรรมการต้องมีคำสั่งแต่งตั้งผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งให้ดำรงตำแหน่งในวาระที่สอง โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเพื่อให้การแต่งตั้งมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

ส่วนการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง หากผู้อำนวยการที่พ้นจากตำแหน่งยังคงปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการมาโดยตลอด ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งจึงต้องนับระยะเวลาการดำรงตำแหน่งในวาระแรก ระยะเวลาที่ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้อำนวยการหน่วยงานของรัฐ ระยะเวลาที่รักษาการแทน และระยะเวลาการดำรงตำแหน่งตามการแต่งตั้ง ทั้งนี้รวมกันแล้วต้องไม่เกินสองวาระ เช่น กฎหมายกำหนดให้ผู้อำนวยการมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี จะต้องนับเวลารวมกันแล้วไม่เกินหกปี

(เรื่องเสรีที่ ๒๕๘/๒๕๔๔)

๒.๑๐ ความหมายของคำว่า “ข้าราชการการเมือง” และ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง”

๒.๑๐.๑ คำว่า “ข้าราชการการเมือง” หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นข้าราชการการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ที่ปรึกษาประจำรัฐสภา หรือเลขานุการประธานรัฐสภา เลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร หรือเลขานุการประธานสภากรุงเทพมหานคร

๒.๑๐.๒ สำหรับ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หรือ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” รวมทั้งถ้อยคำอื่นในลักษณะเดียวกัน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่อำนาจการบริหารประเทศ หรือควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน รวมถึงผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการเมือง ได้แก่ คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภา และผู้ดำรงตำแหน่งอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในทำนองเดียวกัน เช่น ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้ช่วยรัฐมนตรี (ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การดำรงตำแหน่งทางการเมืองของกรรมการและผู้บริหารรัฐวิสาหกิจ และ เรื่อง ฐานะและการดำรงตำแหน่งของผู้ช่วยรัฐมนตรี เรื่องเสรีที่ ๑๓๙/๒๕๔๗)

๒.๑๑ การพ้นจากตำแหน่งของข้าราชการการเมือง ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการการเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๑๑.๑ กรณีคณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่ง

กรณีที่คณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ ข้าราชการการเมืองที่รัฐมนตรีแต่งตั้งจะพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับการสิ้นสุดการอยู่ในตำแหน่งของรัฐมนตรีผู้แต่งตั้ง และข้าราชการการเมืองที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจะพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับการสิ้นสุดการอยู่ในตำแหน่งของนายกรัฐมนตรีผู้แต่งตั้ง รวมทั้งคณะกรรมการหรือคณะที่ปรึกษาที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง จะพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับการสิ้นสุดการอยู่ในตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรีผู้แต่งตั้ง โดยจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่เข้ารับหน้าที่ (เรื่องเสรีที่ ๕๑๑/๒๕๓๓)

๒.๑๑.๒ การออกจากตำแหน่งที่ปรึกษารัฐมนตรีและผู้ช่วยเลขานุการรัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ตามกฎหมายบัญญัติให้ข้าราชการการเมืองนอกจากตำแหน่งรัฐมนตรีออกจากตำแหน่งเมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้สั่งแต่งตั้งออกจากตำแหน่ง ดังนั้น กรณีรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพ้นจากตำแหน่งจึงไม่เป็นเหตุให้ข้าราชการการเมืองที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เช่น ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ต้องออกจากตำแหน่ง โดยจะออกจากตำแหน่งในวันที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต้องออกจากตำแหน่ง เช่น เมื่อมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต้องพ้นจากตำแหน่ง (เรื่องเสรีที่ ๗๐๗/ ๒๕๕๑)

๒.๑๒ สรุปหลักเกณฑ์ในการพิจารณาบทบัญญัติของกฎหมาย

๒.๑๒.๑ ในการจัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีผู้ใช้และตีความกฎหมายจะต้องมีศิลปะในการใช้กฎหมายไม่ให้เกิดผลอันขัดกับสามัญสำนึก และจะติดอยู่กับถ้อยคำตามตัวอักษรเพียงอย่างเดียวไม่ได้ เซลซุส (Celsus) นักนิติศาสตร์โรมันได้เคยกล่าวไว้ว่า “การทำความเข้าใจกฎหมายไม่ได้หมายความว่าความถึงการยึดติดอยู่กับถ้อยคำ แต่หมายถึงการหยั่งรู้พลังและอำนาจของถ้อยคำนั้น” เช่น การแต่งตั้ง “กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ” และ “กรรมการอื่น” จะต้องพิจารณาถึงความมุ่งหมายของกฎหมาย ถ้าหากประสงค์จะให้แต่งตั้งบุคคลเป็นการเฉพาะตัวก็จะต้องแต่งตั้งโดยระบุชื่อบุคคล

๒.๑๒.๒ การค้นหาความหมายของบทบัญญัติกฎหมายจะต้องตีความให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ โดยการพิจารณาจากเหตุผลแวดล้อมของบทกฎหมาย และความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของบทกฎหมายนั้นกับกฎหมายอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวเนื่องหรือเชื่อมโยงกัน เช่น กรณีการพ้นจากตำแหน่งของข้าราชการการเมืองเมื่อคณะรัฐมนตรีทั้งคณะต้องพ้นจากตำแหน่ง จะต้องนำบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาพิจารณาประกอบ โดยกรณีที่คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไป ข้าราชการการเมืองจะพ้นจากตำแหน่งพร้อมกับการสิ้นสุดการอยู่ในตำแหน่งของคณะรัฐมนตรีคือ เมื่อคณะรัฐมนตรีที่แต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

๓. ข้อห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้บัญญัติข้อห้ามในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง และในองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ การเสนอแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

มาตรา ๑๑๒ บัญญัติให้บุคคลผู้เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงมาแล้วยังไม่เกินสองปี จะเป็นรัฐมนตรีหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมิได้ เว้นแต่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

มาตรา ๑๘๑ บัญญัติให้ข้าราชการและพนักงานของรัฐซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและมีข้าราชการการเมือง จะเป็นข้าราชการการเมืองหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอื่นมิได้

มาตรา ๒๖๓ วรรคสี่ บัญญัติให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ และข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔

มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้คณะรัฐมนตรีที่บริหารราชการแผ่นดินอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้เป็นคณะรัฐมนตรีตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ จนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกตามรัฐธรรมนูญนี้จะเข้ารับหน้าที่

๓.๒ การเสนอแต่งตั้งพนักงานอัยการให้ดำรงตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ

มาตรา ๒๔๘ วรรคสามและวรรคสี่ บัญญัติให้การดำเนินการขององค์กรอัยการให้มีความเป็นอิสระ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ โดยกฎหมายดังกล่าวต้องมีมาตรการป้องกันมิให้พนักงานอัยการกระทำการหรือดำรงตำแหน่งใดอันอาจมีผลให้การสั่งคดีหรือการปฏิบัติหน้าที่ไม่เป็นไปโดยรวดเร็ว เที่ยงธรรม และปราศจากอคติทั้งปวง หรืออาจทำให้มีการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ทั้งนี้ มาตรการดังกล่าวต้องกำหนดให้ชัดเจนและใช้เป็นการทั่วไป โดยจะมอบอำนาจให้มีการพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไปมิได้

ดังนั้น การดำเนินการในเรื่องดังกล่าว จึงสามารถดำเนินการได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่จะอนวัตให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญต่อไปด้วย

กล่าวโดยสรุป การจัดทำแนวทางที่เป็นบรรทัดฐานในการเสนอเรื่องแต่งตั้งผู้บริหารสูงสุดและคณะกรรมการต่อคณะรัฐมนตรีได้มีการวิเคราะห์หลักการของกฎหมายจากหลักกฎหมายมหาชน กฎหมายปกครอง คำพิพากษาของศาล และความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมทั้งข้อห้ามตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของบทบัญญัติกฎหมายและเพื่อประโยชน์ในการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายแต่ละฉบับ อันจะเป็นการสนับสนุนให้ผู้จัดทำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของกฎหมายในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น และเพื่อให้ส่วนราชการ และหน่วยงานต่าง ๆ มีแนวทางการปฏิบัติที่ตรงตามบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของกฎหมายในการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ กฎหมาย และหลักธรรมาภิบาลต่อไป 📖

เอกสารอ้างอิง

- คำพิพากษาศาลปกครอง แหล่งข้อมูลสำนักงานศาลปกครอง
- ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา แหล่งข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- หลักควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของการกระทำทางปกครอง พันตำรวจเอก อังกูร วัฒนรุ่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- การใช้และการตีความกฎหมายมหาชน รศ. ดร. วรเจตน์ ภาคีรัตน์
- หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์

- ◆ ถ้าเป็นผู้ไม่สุจริต ย่อมเดือดร้อนในภายหลัง ว่าเคยโกง หรือ เคยส่อเสียด เคยดูร้าย เคยหยาบคาย ในกาลก่อน เพราะเหตุว่า ขณะใดที่โกง กำลังกระทำทุจริต ขณะนั้นย่อมไม่เห็นโทษ แต่ว่าโทษของทุจริต ย่อมมี ไม่มีใครสรรเสริญ และผลของทุจริตนั้น ก็ย่อมเป็นไปตามกรรม แล้วแต่ว่า จะได้รับผลของทุจริต ในชาติปัจจุบันหรือในชาติต่อ ๆ ไป
- ◆ ถ้าใครทำกุศลกรรม ถึงคนอื่นจะไปขอร้องไม่ให้กุศลกรรมให้ผล ก็เป็นไปไม่ได้ หรือว่า ถ้าใครทำอกุศลกรรม ถึงใครจะไปช่วยกันอ่อนน้อม ขอร้องอย่าให้บุคคลนั้นได้รับผลของอกุศลกรรม ก็เป็นไปไม่ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น ผู้อื่นก็ไม่ควรจะมีจิตใจเดือดร้อนกับเรื่องราวของบุคคลอื่น กับกรรมของบุคคลอื่น เพราะบุคคลนั้นก็ย่อมเป็นไปตามกรรมของเขา และในขณะเดียวกัน ก็จะได้พิจารณาถึงสภาพจิตของตนเอง ด้วยว่า ถ้าเป็นอกุศลในขณะนั้น ก็เป็นการกระทำตนเองให้เดือดร้อน แล้วก็สะสมอกุศล ความเศร้าหมอง ของจิตมากขึ้น ซึ่งจะเป็นโทษเพิ่มขึ้น
- ◆ ทุกคนย่อมกระทำการที่ไม่ควรและไม่เหมาะสมเพราะอวิชชาทั้งนั้น ถ้าเป็นวิชชาแล้วจะไม่ทำอย่างนั้นเลย แต่เมื่อเป็นอวิชชา ย่อมทำทุกอย่างที่ไม่ถูก เพราะฉะนั้นทางแก้คือควรที่จะให้ทุกคนเกิดวิชชา มีความเข้าใจถูก เพื่อที่ว่าจะได้มีกาย วาจาและใจที่ถูกต้อง
- ◆ การทำความดีไม่มีใครรู้เลยว่า ทุกครั้งที่ทำ เป็นการสะสมความไม่ดี และอยากไม่ดั้นด้นลงโทษ ก็มีหนทางเดียว คือ ทำดีขณะใด สะละความไม่ดีขณะนั้น

ที่มา : มูลนิธิศึกษาและเผยแผ่พระพุทธศาสนา

<http://www.dhammahome.com/>

<https://www.facebook.com/dhammahomefellowship/>

ท่านสามารถเปิดอ่าน

สค.สาร

ผ่านทาง website ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
www.soc.go.th

